

РІК LXXV, Ч. 6

ЧЕРВЕНЬ – 2018 – JUNE

№ 6, VOL. LXXV

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXXV ЧЕРВЕНЬ Ч. 6Україномовний редактор – **Лариса Тополя**
Англомовний редактор – **Тамара Стадниченко**

Редакційна колегія:

Маріянна Заяць (з уряду) – голова СУА**Уляна Зінич, Святослава Гой-Стром,****Софія Геврик, Петруся Савчак,****Ірена Грамяк**

ISSN 0740-0225

**UKRAINIAN NATIONAL
WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.**

A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXXV JUNE № 6Ukrainian-language-editor – **Larysa Topolya**
English-language editor – **Tamara S. Cornelison**

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President**Ulana Zynych, Sviatoslava Goy-Strom,****Sophia Hewryk, Petrusia Sawchak,****Irena Gramiak**

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лариса Тополя. Троянда біля серця.	1
Маріянна Заяць. Ділимося вістками і думками.	2
Марта Кебало. 70-ліття СФУЖО.	4
Київську семінарію відвідала представниця СУА.	6
Наша обкладинка.	6
Marianna Zajac. Sharing News and Views.....	7
Martha Kichorowska Kebalo. Ukraine at the Commission on the Status of Women: A presentation by Halyna Skipalska	9
Our Cover.	12
Тетяна Беценко. Думи – перлини національно-культурної спадщини українців.	13
Цей день в історії.	16
T. Cornelison. Remembering and Rediscovering Oleh Olzhych.	17
Irena Gramiak. Life at the Oselia: Four Generation and Counting.	18
Орися Сорока. Союзянка відкрила український ресторан... ..	20
«Батько» народних пісень.	22
Доброчинність.	23
Ніна Василькевич. Журавлині ключі.	25
Аліна Акуленко. Про мерцинь (чи мерчух?) і членкинь	25
Діяльність округ і відділів СУА.	26
Звенислава Лебедович. Гідна стипендіатка Марія Затковська.	28
Леонід Полтава. Молода дворянка.	28
Лариса Тополя. Курс традиційної весільної випічки в УМ.	29
Ihor Magun. Those Dreaded Allergies.	33
Нашим дітям	34
Наше харчування	36

На обкладинці: Аркадія Оленська-Петришин (1934-1996). Тропічний ліс I. Олія на полотні, 57x52 (143x130). Колекція Українського Музею. Дарунок проф. Володимира Петришина.*On the cover: Arcadia Olenska-Petryshyn (1934-1996). Tropical Forest I.* Oil on canvas, 57 x 52 (143 x 130). Collection of The Ukrainian Museum. Gift of Prof. Volodymyr Petryshyn.

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holooskvykh dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- **PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY** – there is no charge.
- There is no charge for **MEMORIAL NOTICES** and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all **ARTICLE** submission is the **10th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknowledge submissions and verify information

Periodicals Postage Paid at New York, NY
and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)**POSTMASTER – send address changes to:
“OUR LIFE”****203 Second Ave., New York, NY 10003**© Copyright 2018 Ukrainian National Women's
League of America, Inc.**Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”:**

Tel.: (212) 533-4646

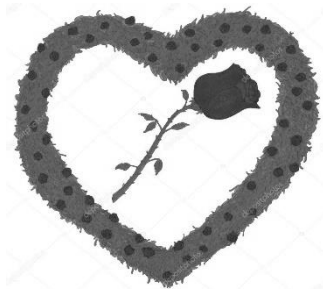
E-mail: office@unwla.org • E-mail: unwlaourlife@gmail.com

Адміністратор: **Оля Стасюк**Канцелярйні години: **вівторок, середа, четвер – 11 – 7****UNWLA / Our Life****203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706**Administrator: **Olha Stasiuk**Office hours: **T. W. Th. – 11 a.m. to 7 p.m.****\$3** Один примірник / Single copy**\$45** Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members**\$50** В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA**Членки СУА** одержують “Наше життя” з оплатою **членської вкладки** через відділ. **Передплатникам** письмово нагадується про відновлення передплати.

Річна вкладка вільної членки СУА – \$50.

Our Life magazine is included in UNWLA member annual dues, payable through the member's branch. **Subscribers** are sent renewal letters.

Annual dues for UNWLA member-at-large – \$50.

Троянда біля серця

Його започаткувала Сонора Сمارт, в заміжжі місіс Додд, з міста Спокан штату Вашингтон (США). Вона з багатодітної сім'ї, діти якої осиротіли після народження шостого малюка. Батько взяв на себе турботу про дітей і робив усе, щоб вони мали вдосталь уваги та любові. Діти виростили, Сонора вийшла заміж. У 1909-му р., під час відвідин церковної відправи до Дня матері, їй згадалося дитинство і думки заповнилися спогадами про людину, на чий плечі лягли всі турботи про неї та її братів і сестер, і яка гідно впоралася з цим нелегким завданням... У наступні дні Сонора пішла до міської ради Спокана і запропонувала заснувати нове свято. Місцева влада схвалила ідею та прийняла рішення організувати святкування в день народження Вільяма Смарта – 5-го червня. Але часу на підготовку було обмаль і свято перенесли на 19-те червня. Незабаром ідею Сонори підтримали і в інших містах штату. А з 1966-го р. третя неділя червня стала національним святом в Америці – Днем батька.

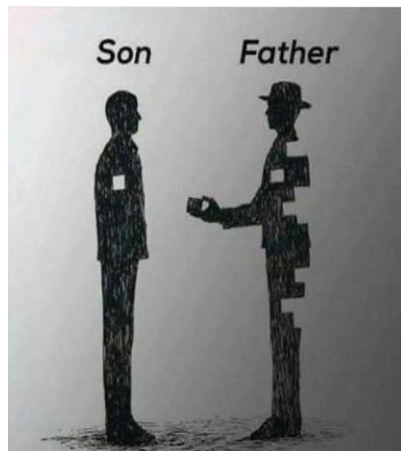
Нині разом зі Штатами День батька святкують близько 40 країн світу, серед яких й Україна. У цей день ми маємо нагоду особливо урочисто звернутися з добрими словами до своїх татусів, висловити їм вдячність за любов і турботу, урівноважити та вшанувати їхнє ставлення до нас на терезах звеличеної материнської любові, усвідомити їхню важливу роль у нашому житті. Якщо ж вони відійшли у Вічність, то маємо помолитися за них і їхній спокій.

Ми неодмінно повинні розповідати про них своїм дітям, близьким і знайомим і, не приховуючи своєї любові, захоплюватися їхньою силою та мужністю, їхніми добрими серцями та вмiлими руками. Цiнуймо кожну мить, проведену з татом – відчуття батьківського плеча, незалежно від віку та посади, завжди допомагатиме нам ставати сильнішими та йти вперед. Будьмо щиро їм вдячні за дивовижні спогади, подорожі, почуття гумору, блакитні/карі/сірі, але обов'язково – добрі очі, оптимізм, вміння

знаходити вихід із будь-якої ситуації, за підтримку, креативність, прагнення до розвитку та відкритість... За те, що разом з мамою подарували нам життя.

Татова любов — як літній день,
Пахне потом, хлібом, споришами...
Не знайти такої вам ніде, —
Ну, хіба що на долонях мами.
Татова любов — як джерело,
Чиста, світла: п'ю — і не нап'юся.
Ще такої в світі не було, —
Ну, хіба що ув очах матусі.
Татова любов — немов меду,
Солодко від неї, аж не йметься.
Спробуй ще таку десь віднайди, —
Ну, хіба що в материнському серці.
Татова любов — мов океан,
Де ні дна, ні берега земного...
В неї, справді виміру нема,
Бо вона, як в матері, від — Бога.
(Сергій Рачинець)

Існує традиція у День батька приколувати троянду на груди з боку серця: червону, якщо тато живий, і білу, якщо його душа полинула в небо. Цього дня у нас на грудях неодмінно буде квітка, що символізуватиме нашу велику повагу до батька та буде ознакою того, що в нашому серці живе безмежна любов до нього...

Лариса Тополя, редактор.

Кожних кілька місяців я люблю пропонувати нашим читачам поглянути на активне життя нашої організації, підбиваючи підсумки діяльності членок екекутиви СУА за останній час. Зрозуміло, що така активність також демонструється на рівні окружних управ і відділів по всій країні – ми маємо чим пишатися! Як завжди, ми запрошуємо всіх наших членок, відділи та окружні управи ділитися своїм досвідом, надсилаючи статті та фотографії своїх подій і проєктів до «**Нашого життя**».

3-го квітня відбулась телеконференція комітету веб-сайту СУА. Цією справою займаються членки екекутиви Ліда Яхницька, Христя Бойко, Надія Нинка, Марія Андрійович та я. Іванка Олесницька та Оксана Лодзюк з головної управи також приєдналися до цього проєкту, який очолює Юлія Циммерман, членка 107-го Відділу СУА у Сан-Франциско. Ми працюємо над дизайном і змістом, щоб проєкт рухався вперед. (Телеконференція комітету проводиться ввечері кожного вівторка.)

17-го квітня Надія Нинка, заступниця голови СУА для справ зв'язків, відвідала офіс Стипендійної Акції в Матавані, штат Нью Джерсі, де їй були представлені детальна адміністративна робота та ведення обліку програми. Надія подякувала комітетові за їхнє багаторічне служіння.

20-го квітня (і щоп'ятниці ввечері) відбувається телеконференція підготовчого комітету XI Конгресу Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Як вже повідомлялося раніше на сторінках «**Нашого життя**», конгрес до 70-річчя СФУЖО відбудеться з 26-го по 29-го жовтня у Філядельфії – місті, де ця організація була заснована.

26-го квітня екекутива СУА провела своє щомісячне засідання через телеконференцію. Обговорювалися та вирішувалися адміністративні питання. Також обговорювалися ініціатива та відкриття Центру жіночих досліджень СУА в Українському Католицькому

Університеті (колишній жіночий лекторій СУА) у середині вересня та постійна підтримка вересневої місії Об'єднання лікарів у допомозі дітям у Львові у вивченні та хірургії дітей з опіками зі всієї України.

28-го квітня Віра Кушнір, фінансова секретарка СУА, головувала на з'їзді Округи СУА Центрального Нью Йорку, що відбувся у Кергонксоні, Нью Йорк. Аліса Сердюк була обрана новою головою цієї окружної управи. Ми вітаємо її і бажаємо великих успіхів.

28-го квітня Маріянна Заяць представляла СУА на святкуванні 70-річчя Українського Інституту Америки. Як перша заступниця голови Українського Музею, вона мала честь приєднатись до членів екекутиви музею на цій вишуканій події. Інститут і Музей є двома основними реальними представниками української культури, мистецтва й традицій у Нью Йорку.

28-го квітня перша заступниця голови СУА Ліда Яхницька представляла СУА в Українському Культурному Центрі в Воррені, штат Мічіган, на лекції о. Богдана Праха з Українського Католицького Університету у Львові. Отець Богдан, який є ректором Українського Католицького Університету, представив своє детальне дослідження історії українських католицьких священників з Перемишльської єпархії, яких переслідували в радянські часи, під час нацистської окупації та під час передвоєнного польського режиму.

29 квітня 98-й Відділу СУА, Голмдел/Міддлтавн, Н.Дж., святкував своє 30-річчя і Маріянна Заяць мала честь брати участь та розділити вітання екекутиви з усіма присутніми. Ця подія була справді піднесена, оскільки кожній членці 98-го Відділу СУА було надано можливість поділитися роздумами про те, «як і чому я приєдналась до СУА». Кожна з них мала власну особисту історію, та, зрештою, це був дух дружби членок відділу, який творив цей вечір. Вітаємо, відділ 98-й!

5-го травня Віра Кушнір, зв'язкова XXXII Конвенції СУА, та голова СУА Маріянна Заяць зустрілись з членами Окружної Управи СУА Філядельфії, щоб обговорити планування конвенції у 2020-мур. Зустріч проходила в Українському Культурно-Освітньому Центрі в м. Дженкінтавн, штат Пенсильванія. Ми були дуже задоволені тим, що на цій зустрічі був представлений кожен відділ, що належить до цієї округи. Тема наступної конвенції буде базуватися на святкуванні 95-ї річниці нашої організації.

6-го травня Маріянна Заяць відвідала захід зі збору коштів для Національного університету «Києво-Могилянська академія», що відбувся в Українському Інституті Америки. Цей захід показав кар'єру випускників НаУКМА, а також їхні академічні успіхи та був названий належним чином: «Досконалість в освіті». Одним маловідомим фактом (можливо маловідомим лише для мене) було те, що директор Школи журналістики НаУКМА є співзасновником «STOP FAKE», першочерговою метою якого була перевірка та спростування дезінформації та пропаганди про події в Україні, що поширюються в засобах масової інформації. В теперішній час проект перетворився на інформаційний вузол, де розглядаються всі аспекти кремлівської пропаганди.

Після заходу НаУКМА Маріянна Заяць та референтка суспільної опіки СУА Ока Грицак за запрошенням відвідали круглий стіл з виконуючою обов'язки міністра охорони здоров'я України, доктором Уляною Супрун. В.о. міністра Супрун детально описала принцип «знизу вгору» запропонованих міністерством реформ в галузі охорони здоров'я, що протистоїть опозиції до змін. Зустріч завершилася пропозиціями щодо того, як діаспора може допомогти їй у її доблесній спробі перетворити

невідповідну та корумповану систему в систему, яка відповідатиме західним стандартам, з цілями, орієнтованими на пацієнтів. Ми високо цінуємо д-р Супрун за її сфокусованість та ідеалістичну наполегливість.

9-го травня Маріянна Заяць відвідала щомісячне засідання екзекутиви Українського Музею. Основна дискусія була присвячена плануванню виставки до 100-річчя проголошення української державності. 22-го січня 1918-го р. Четвертий Універсал Української Центральної Ради проголосив Українську Народну Республіку незалежною вільною суверенною державою. Через рік, 22-го січня 1919-го р. Українська Народна Республіка та Західноукраїнська Народна Республіка об'єдналися в єдину, незалежну та неподільну державу. Сьогодні ця історична дата святкується як День Соборності України. Виставка планується у співпраці з Україною та відкриється у січні 2019-го р.

Постійно, як представник СУА у Комітеті США з питань обізнаності про геноцид і Голодомор в Україні, Надія Нинка очолює підкомітет із зовнішнього розвитку та ініціює спробу створення відділу Комітету обізнаності про Голодомор у Нью Джерсі. Після створення відділ у Нью Джерсі буде служити прототипом додаткових відділів по всій країні.

У День Батька я хотіла б подякувати всім чоловікам, які є у житті наших членок СУА — батькам, чоловікам, дядечкам, братам — за їхню участь та допомогу в наших проектах, за те, що підтримують нас своїм терпінням і розумінням місії СУА.

Дякую! Ми не змогли б це зробити без вас!

Благодійність у висловах

Найбільше добро, яке ти можеш зробити для іншого — це не просто поділитися з ним своїми багатствами, але й допомогти йому відкрити його власні багатства. *(Бенджамін Дізраелі)*

Ніхто й ніколи не вшановувався почесними за те, що отримав. Почесті бувають нагородою за те, що віддає. *(Калвін Кулідж, американський президент)*

Віддавати - ось найвищий спосіб жити. *(Джон Максвелл)*

Коли ви робите добро іншим, Ви в першу чергу робите добро собі. *(Бенджамін Франклін)*

Благі наміри — це чеки, які люди виписують на банк, де у них немає поточного рахунку. *(Оскар Уайльд)*

Проявляючи милосердя, потрібно дотримуватися головного принципу: допомагай тому, хто не здатний допомогти собі. *(Ендрю Карнері)*

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

(1948 — 2018)

СФУЖО у Філядельфії

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій створилася у Філядельфії у 1948-му р. та має багату історію, пов'язану з цим історичним містом.

У перші роки існування СФУЖО за життя першої голови Олени Кисілевської канцелярія Федерації знаходилася у домівці СУА (866 Норт, 7-ма вул.) Однією з перших великих добродійних проєктів СФУЖО, виконаних у Філядельфії силами СУА, була допомога Матерям і Дітям. Овдовілі через війну жінки, які мали маленьких дітей і переживали найважчі часи перехідного етапу налаштування побуту в новій країні, могли знайти тут допомогу у відшуканні роботи та скористатися послугами з догляду за дітьми.

У 1953-му р. СУА змінив адресу на 909 Норт, Френклін. Це була центральна вулиця українського району, де також знаходилися Український Народний Дім (849 Норт, Френклін), українська Католицька Катедра Непорочного Зачаття (тут похований у крипті єпископ Сотер Оргинський, 1866 — 1916), видавництво газети «Америка», похоронний заклад та Український Горожанський Клуб.

І тільки наприкінці 1961-го р. СФУЖО переселилася разом з СУА до нового будинку 4936 Норт, що на 13-й вулиці.

*Будинок СУА,
4936 Північна 13-та
вулиця.*

Тоді головою СУА була Олена Лотоцька (1943 — 1965), яка також очолила СФУЖО (1969 — 1971). У цьому будинку засідала Колегія СФУЖО, до якої входила св.п. д-р Наталя Іщук Пазуняк. Також тут працювала Лідія Бурачинська — видатна діячка жіночого руху (пізніше голова СУА (1971 — 1974) та СФУЖО (1977 — 1982), яка тривалий час була редактором журналу «Наше Життя» (1951 — 1972). «Вісті СФУЖО», які вона готувала, появлялися у кожному числі «Нашого Життя».

Від того часу й до тепер СФУЖО видає свій кварталний бюлетень «Українка в світі», першою редакторкою якого була Ірина Пеленська (1963 — 1983). Велику підтримку для видання цього журналу надавала Фінансова Комісія СФУЖО Північної Америки, що створена у Філядельфії за ініціативою Марії Харини (очолювала ФК 34 роки, до 2002-го р.)

Після неї цю працю продовжувала Христина Кульчицька (до припинення діяльності у вересні 2013-го р.) з допомогою вільних членкинь комітету. За ці довгі роки членки Фінансової Комісії (ФК) різними способами —

зокрема і на зборах під церквами, через організацію різних літературних вечорів, мистецьких виставок і популярних щорічних (1971 — 1986) Балів Української Преси — знаходили прихильників і приятелів СФУЖО, що представляли та підтримували журнал «Українка в світі».

У травні 2014-го р. голова СФУЖО Орися Сушко та Марта Кебало (СФУЖО-ООН) зустрілися на обіді в ресторані «Пасаж» з членами ФК. Ми подякували їм за довголітню працю на терені українських громад Північної Америки та прийняли їх ретельно упорядковані архіви.

Зустріч з ФК у ресторані «Пасаж» 27-го травня 2014-го р.

Ще за життя другої голови СФУЖО Олени Залізник, у час заснування ФК у Філадельфії, СФУЖО урочисто відсвяткувала своє 20-ліття (22-го березня 1968-го р.). У 1969-му р. головою СФУЖО обрано Олену Лотоцьку (1969 — 1971). За її каденції у 1970-му р. створено Комісію Вічної Пам'яті Анни Ярославни (голова комісії — О. Генгало).

Марія Харина.

Лідія Бурачинська очолювала СФУЖО від 1977-го до 1982-го рр., аж до IV Конгресу СФУЖО, що відбувся у Філадельфії 25 — 28-го листопада 1982-го р. На бенкеті під час конгресу мала слово дисидентка св.п. Ніна Строката Караванська.

Після конгресу канцелярія СФУЖО переїхала до Торонто. І з того часу Річні Наради та Конгреси нашої федерації частіше відбувалися там. Проте у жовтні 1998-го р. саме у Філадельфії СФУЖО величаво відсвяткувала своє 50-ліття, 30-ліття Фінансової Комісії та 35-ліття бюлетня «Українка в світі». Головними точками програми бенкету, який вела голова СУА Ірина Куровицька (1999 — 2008), були виступи Оксани Соколик, голови СФУЖО (1992 — 2002) і д-ра Зої Хижняк (Києво-Могилянська Академія), яка розповіла про меценатку академії у XVI — XVII ст. Гальшку Гулевичівну-Лозчину.

У своє 70-ліття, 25 — 27 жовтня 2018-го р., з XI Конгресом СФУЖО знову повертається до свого рідного міста Філадельфії, де членки українських жіночих громад продовжують працюю. СУА Округи Філадельфії очолює Галина Генгало. Округа заснована у 1938-му р. і нині об'єднує 10 відділів, шість з яких місцеві. Це відділи 10-й, 43-й, 67-й, 88-й, 90-й, 128-й. Чекаємо зустрічі з вами у Філадельфії!

За Конгресовий Комітет 2018 —
Марта Кебало.

Округа Філадельфія під час XXXI Конвенції СУА.

Київську семінарію відвідала представниця Союзу Українок Америки

СУА фінансово допомагає братам-семінаристам зі Східної України, зокрема студентам із Донецького екзархату. 30-го квітня 2018-го р. до Київської Трьохсвятительської семінарії завітала п. Марія Фуртак, представниця СУ Америки в Україні. «Як матері, як жінки Союз Українок завжди відгукується, щоб підтримати нове покоління, зокрема нашу семінарію», — сказав о. Інокентій, представляючи п. Марію семінаристам. Одинадцять братів з Донецького та Харківського екзархату користаються із допомоги організації.

Отець Інокентій і М. Фуртак.

М. Фуртак під час зустрічі з семінаристами.

П. Фуртак розповіла про організацію та її діяльність. До СУА належать американки, котрі мають українське походження, але в серці залишаються українцями та постійно піклуються потребами своєї Батьківщини. Зокрема, окрім нашої семінарії, членкині Союзу всіляко допомагають українським військовим та потерпілим від війни на Сході України. Опісля загальної зустрічі п. Марії з семінаристами КТДС, відбулася бесіда з представниками Донецького екзархату.

Media-центр КТДС ім. св. арх. Гавриїла.
(<http://ktds.org.ua/news/our>)

Наша обкладинка

Аркадія Оленська-Петришин, Нью Брансвік (Нью Джерзі). Народилася в с. Розношенці (Західна Україна) у 1934-му р.; померла в Нью Брансвік (Н.Дж.) у 1996-му р. Старша сестра Христі Оленської. Імігрувала з батьками до США у 1949-му р. Родина поселилась у Нью Йорку. Аркадія отримала дипломи бакалавра (1955) та магістра мистецтв (1963) в Коледжі Гантер, де вивчала живопис у Р. Мозервелла та В. Базіотеса. Її творчість проходила кілька стадій: від стилю абстрактного експресіонізму через жестову абстракцію та наголос на людській формі, де домінує жінка й природа, до характерного для її останніх 16 років творчого життя стилю декоративного натуралізму із зображенням екзотики південної рослинності, зосереджуючись здебільшого на кактусах. У 1960 - 1970-х рр. регулярно виставлялася в галерії Бодлі в Нью Йорку. Крім багатьох групових експозицій, художниця мала 54 персональні виставки у музеях і галеріях різних міст США, Канади, Бельгії та Китаю. У 1990-х рр. виставлялася в Україні, зокрема у Києві, Львові, Донецьку, Дніпропетровську, Сімферополі, Одесі, Полтаві та Харкові. Брала активну участь в діяльності Нью Йоркської групи молодих поетів і мистців, що сформувалася в середині 1950-х рр. Тривалий час була мистецьким редактором журналу «Сучасність». Її твори можна бачити в багатьох національних, міжнародних і приватних колекціях, зокрема в Українському Музеї (Н.Й.), Національному художньому музеї та Національному музеї «Арсенал» (Київ), Заповіднику «Замки Тернополя» (Збараж), Центрі «Educational Testing Service» у Принстоні (Н.Дж.) та в багатьох інших.

Sharing

NEWS & VIEWS...

Marianna Zajac, UNWLA President

Every few months, I like to offer our readers a glimpse into the vibrant life of our organization by summarizing the most recent activities of the UNWLA Executive Committee members. Needless to say, this vibrancy is also exhibited at the regional council and branch levels throughout the country—we have much to be proud of! As always, we invite all of our members and branches and regional councils to share their experiences by submitting articles and photos of their events and projects to ***Our Life***.

April 3 UNWLA Website Committee teleconference. Executive Committee members Lida Jachnycky, Christine Boyko, Nadia Nynka, Maria Andriyovych and myself are engaged in this effort. Ivanka Olesnycky and Oksana Lodziuk of the National Board have also joined this project, which is being spearheaded by Yulia Zimmerman, a member of UNWLA Branch 107 of San Francisco. We are working on design and content as the project moves forward. (The committee teleconference is held every Tuesday evening.)

April 17 Nadia Nynka, VP of Public Relations, visited the Scholarship Program office in Matawan, N.J., where the detailed administrative work and record keeping of the program were explained to her. Nadia thanked the committee for their many years of service.

April 20 (and every Friday evening) World Federation of Ukrainian Women's Organizations XI Congress planning committee teleconference. As previously announced in the pages of ***Our Life***, WFUWO's 70th Anniversary Congress will be held October 26 to October 29 in Philadelphia, the city where the organization was founded.

April 26 The UNWLA Executive Committee held its monthly meeting via teleconference. Administrative issues were discussed and decided on. Also discussed were the initiation and opening of the UNWLA Center for Women's Studies at the Ukrainian Catholic University (formerly the UNWLA Women's Lectureship) in mid-September

and the continued support of the DCtoHC September mission to Lviv to examine and operate on pediatric burn victims from all of Ukraine.

April 28 Vera Kushnir, UNWLA Financial Secretary, presided over the Central NY Regional Council meeting held in Kerhonkson, New York. Alissa Serdyuk was elected as the new President of this Region Council. We welcome her and wish her much success.

April 28 Marianna Zajac represented the UNWLA at the Ukrainian Institute of America at its 70th anniversary. As first Vice President of the Ukrainian Museum, she had the honor of joining Board members of the Museum at this elegant event. The Institute and the Museum are the two major physical representatives of Ukrainian culture, art, and traditions in New York City.

April 28 First Vice President Lida Jachnycky represented the UNWLA at the Ukrainian Cultural Center in Warren, Michigan, at a lecture by Father Bohdan Prakh from the Ukrainian Catholic University of Lviv. Rev. Prakh, who serves as Rector of the Ukrainian Catholic University, presented his in-depth study of the history of Ukrainian Catholic priests from the Peremyshl Eparchy and Lemkivshchyna who were persecuted during the Soviet era, during the Nazi Occupation, and under the prewar Polish Regime.

April 29 Branch 98 of Holmdel/Middletown, N.J., celebrated its 30th anniversary and Marianna Zajac was honored to participate and share the congratulations of the Executive Committee with those attending. This event was truly uplifting as each Branch 98 member was given the opportunity to share "how and why I joined the UNWLA." Each lady had her own personal story but, in the end, it was the camaraderie of the branch members that was most inviting. Congratulations, Branch 98!

May 5 Vera Kushnir, Liaison for the UNWLA XXXII Convention, and UNWLA President Marianna Zajac met with the Philadelphia Regional Council to discuss plans for the 2020 convention. The meeting took place at the Ukrainian Educational & Cultural Center in Jenkintown, Pa., and we were very pleased that every branch that belongs to the Regional Council was represented at this meeting. The theme of the next convention will be based on commemorating the 95th anniversary of our organization.

May 6 Marianna Zajac attended a Kyiv Mohyla Academy University fundraiser held at the Ukrainian Institute of America. This event showcased the

careers of graduates of the KMA as well as their academic successes and was appropriately titled “Excellence in Education.” One little-known fact (at least little known to me) was that the Director of the School of Journalism of KMA is the co-founder of “STOP FAKE,” whose initial goal was to verify and refute disinformation and propaganda about events in Ukraine being circulated in the media. Presently the project has grown into an information hub where all aspects of Kremlin propaganda are examined.

Following the KMA event, Marianna Zajac and UNWLA Social Welfare Chair Oka Hrycak attended a by-invitation only round table with Ukraine’s Acting Minister of Health, Dr. Ulana Suprun. Minister Suprun detailed the bottom-up approach of the Ministry’s proposed health reforms all the while fighting opposition to change. The meeting concluded with suggestions how the diaspora might help her in her valiant attempt to transform an inept and corrupt system into a system measuring up to western standards with goals focused on patients. We commend Dr. Suprun for her focus and idealistic perseverance.

May 9 Marianna Zajac attended the monthly Executive meeting of the Ukrainian Museum. The main discussion focused on the planning of an exhibit dedicated to the 100th anniversary of the declaration of Ukrainian statehood. On January 22, 1918, the Fourth Universal of the Ukrainian Central Rada proclaimed the Ukrainian National Republic an independent, free, sovereign state. One year later, on January 22, 1919, the Ukrainian National Republic and the West Ukrainian National Republic united in a single, independent and indivisible state. Today, this historic date is observed as the Day of Unity of Ukraine. The exhibit is planned in coordination with Ukraine and will be opening in January 2019.

Ongoing. As a representative of the UNWLA to the U.S. Committee for Ukraine Holodomor Genocide Awareness, Nadia Nynka is heading the Outreach subcommittee and is spearheading an effort to create a New Jersey chapter of the Holodomor Awareness Committee. Once established, the New Jersey chapter will serve as a prototype for additional state chapters nationwide.

On this Father’s Day, I’d like to thank all the men in the lives of our UNWLA membership—fathers, husbands, uncles, brothers—men who support us with their patience and understanding of the UNWLA mission and by their participation and help in our projects.

Thank you! We could not do it without you!

Women’s Work

If the first woman God ever made was strong enough to turn the world upside down all alone, these women together ought to be able to turn it back, and get it right side up again! – *Sojourner Truth*

A woman’s best protection is a little money of her own. – *Clare Booth Luce*

There is in every woman’s heart a spark of heavenly fire, which lies dormant in the broad daylight of prosperity, but which kindles up and beams and blazes in the dark hour of adversity.

– *Washington Irving*

Ukraine at the Commission on the Status of Women a presentation by Halyna Skipalska on Empowering Women and Girls Living in Ukraine's Rural Communities

by Martha Kichorowska Kebalo,
Main Representative, United Nations Economic and Social Council,
World Federation of Ukrainian Women's Organizations

On Friday March 23, 2018, as part of the 62nd session of the UN Commission on the Status of Women, the Permanent Mission of Ukraine to the United Nations hosted a side event entitled “Empowerment of Ukraine's Rural Women and Girls.” The event was organized by the National Council of Women of Ukraine together with the World Federation of Ukrainian Women's Organizations and was supported by several participating NGO co-sponsors. Six experts spoke on the effects of Ukraine's ongoing reforms on women and girls residing in rural areas: Dr. Lyudmyla Porokhnyak, President of the NCW-Ukraine; Tatiana Strubchevska, NGO “Intellectual Ukraine,” head of a civil society committee at the State Statistics Service of Ukraine; Natalia Hnatyuk, former mayor of Hrytsiv village in the Khmelnytskyi oblast; Mariya Dmytriyeva, reporting for the NGO “Democracy Development Center” (Kyiv); Natalka Karbowska, Executive Director of the Ukrainian Women's Fund; and Halyna Skipalska, of the Ukraine Foundation for Public Health. The panel was opened by Ukraine's Deputy Permanent Representative to the UN, Yuriy Vitrenko, and was moderated by Ambassador Melanne Vermeer, Director of the Georgetown Institute for Women Peace and Security. The conference room was filled to capacity; among those attending were members of a delegation of women entrepreneurs and small town leaders from Ukraine's various oblasts, brought together to participate at the CSW 62 by Svitlana Salamatova of Kyiv (ICA-I).

A troubling side-effect of the reforms discussed during the side event by Natalia Karbowska and Mariya Dmytriyeva is the fact that women's representation at the village council level, which has traditionally been high (and has been the one arena for women's fuller engagement in decision making), is being steadily eroded through the processes of decentralization. A plausible explanation for this is that decentralization allows local councils to govern their own budgets; men are muscling women out of elected positions that have any control over funds. (For more information on this see

<https://portal.lviv.ua/news/2018/03/02/zbilshennya-predstavnitstva-zhinok-u-kerivnitstvi-otg-pidvishhhuye-riven-doviri-do-vladi-gennadiy-zubko>).

During the CSW 62, Halyna Skipalska represented Ukraine at an event organized by Health Right International. She delivered her presentation (see text below) at the Ukraine-focused Side Event on March 23 and emphasized the need for better access to health services for women and girls living in rural areas, highlighting the advantages of the mobile health services model in serving small communities living without local clinics.

Ms. Skipalska is the Executive Director of the Ukrainian Foundation for Public Health (UFPH) and, since 2008, has also served as the Ukraine Country Director for HealthRight, a respected service provider and advocacy organization helping vulnerable populations—especially women and youth—gain access to health and other vital services. Since 2014, HealthRight and UFPH have been responding with emergency support services to the needs of Ukraine's internally displaced populations. Since 2015 UFPH and HealthRight have been offering comprehensive social, health and psychosocial services to survivors of violence, IDP women with children, HIV-positive and street-involved women, incarcerated women and youth, and survivors of torture, including both military and civilian prisoners of war.

Svitlana Chepelyeva, Irena Jarosewicz (WFUWO Main Rep to UN Department of Public Information), Martha Kebalo (WFUWO Main Rep to UN/ECOSOC), Melanne Verveer, Anna Aldieva, and Maryna Prykhodko (new member of UNWLA Branch 64 and WFUWO UN representative) who served as interpreter for the side event.

At the conclusion of the side event, Dr. Lyudmyla Porokhnyak, President of the National Council of Women of Ukraine, honored Ambassador Verveer with a special medal for her efforts in furthering the implementation of UN Security Council Resolution 1325, Women Peace and Security in Ukraine.

UN Security Council Resolution 1325 Women Peace and Security award pin with which the National Council of Women of Ukraine honored Melanne Verveer.

(Photos courtesy of WFUWO).

Rural Women and Gender-Based Violence: Access to Specialized Social Services

presentation by Halyna Skipalska

Good afternoon, dear participants! I am extremely pleased to represent the Ukrainian Foundation for Public Health, the Ukrainian community, as well as HealthRight International. HealthRight International (HRI) has been working in Ukraine since 2005, covering 18 of the 24 regions in the country. In 2008, it founded a local organization: the Ukrainian Foundation for Public Health (UFPH), which works in partnership with New York University (NYU), and brings to Ukraine the best U.S. and international models and expertise.

Background. There are 28,377 villages, 885 urban-type settlements, 216 consolidated territorial communities, and 460 cities in Ukraine. About 7 million women in Ukraine live in rural areas.

GBV and Access to Services. According to research by the United Nations Population Fund (UNFPA), one of four women in Ukraine between the age of 15 and 49 has experienced physical or sexual violence at least once in her lifetime. Women in rural areas, especially married women, suffer from violence more often than women who live in big cities do. Moreover, rural women are less likely to report violence: only 30% of women living in rural areas have ever reported physical abuse compared to 32% of women who live in cities.¹

Social infrastructure in many rural or remote districts in Ukraine is limited.

An ambitious decentralization reform is occurring in full force in Ukraine. New regional administrations and consolidated communities have acquired more power over local budgets and resources and can use these for local services. However, there are thousands of villages and settlements in Ukraine that do not see the benefit of investment in the social sector, empowerment of women and girls, new roads and communications.

According to Ukraine's State Statistic Service, 17,800 rural settlements do not have preschool facilities or kindergartens, 15,000 villages lack schools, and 7,000 villages (with populations exceeding 833,000) have no medical facilities. The situation with social services is very critical.

To receive assistance, rural women have to travel to cities; this is very inconvenient because regular buses often leave the villages only two times a day and also because of associated

transport expenditures. The nearest center of social services can be as far as 70 kilometers away (a distance of nearly 44 miles). Rural women who suffer from GBV or domestic violence are often afraid to ask for help. Our findings show that 70% of rural women have never sought support before.

Access to services often plays an important role in the decision to seek help. Unfortunately, many rural settlements in Ukraine do not have paved roads, transport communication, public services, and related amenities. For instance, 25% of rural settlements with populations above 0.9 million people do not have public transport communication. Moreover, 22% of villages with populations above 2.2 million do not have paved roads. The undeveloped transport infrastructure creates additional problems for women survivors of violence who want to receive support.

Another problem is that high rates of unemployment in Ukrainian villages especially affect women. Women have lower incomes than men do: The average income of women in Ukraine is one-third less than what is paid to men. Moreover, women have an uneven burden because they are also responsible for housework and childcare. Such inequalities are often an underlying cause of violence against women.

Mobile Teams as an Effective Solution. At the same time, there are good examples of what can occur if quality services are made accessible for women in rural communities. Such services are already bringing relief to many rural women and communities. For instance, in 2015, in a move to address the problem of violence against women in Ukraine and strengthen the system of GBV response, UFPH, jointly with the UNFPA and Ukraine's Ministry of Social Policy, developed a special service for women who survived violence: mobile teams of psychosocial support. These mobile teams are special units that consist of three psychologists/social workers who reach out to those violence survivors who live in remote areas with lacking or damaged infrastructure and no access to needed services.

Mobile teams (MTs) are often the only available service providing quality psychosocial support for rural women who have survived violence. MTs have a rented vehicle and provide outreach visits, thus moving services closer to clients

and providing services to clients who have previously been excluded. MTs also provide vital emergency and routine psychological and social support; engage in case management; disseminate information about services, HIV, violence and human rights; and refer survivors to other specialized services (shelters, hospitals, free-of-charge legal counselling). In addition, MTs have a digital system of data collection, which helps them analyze trends and direct help to where it is most needed.

As of January 2018, mobile teams of psychosocial support have been operating in more than 2,500 villages. Between November 2015 and December 2017, these MTs have identified and provided services to more than 28,000 victims of GBV (10% male, 90% female). More and more people who were previously reluctant to report abusive incidents are now willing to seek help. The number of self-referrals has doubled. MTs have also established partnerships with police, state social services, health facilities, and nongovernmental organizations (NGOs).

The mobile team is not only a service. It is a team of advocates drawing attention to problems of rural women and families. This initiative is incorporated into other projects with the support of

the European Union, the United Nations Development Program (UNDP) and UN Women, both UN agencies having offices in Ukraine.

CONCLUSIONS

For rural areas, low-resource regions, crisis- and conflict-affected communities, countries like Ukraine that are implementing healthcare, social sphere or decentralization reforms in those areas where a social infrastructure has not yet been developed, MTs can be a cost-effective solution to the problem of violence against women.

In the meantime, some of the troubling issues persist. Who will work with families and perpetrators of violence against women in the villages? Where will rehabilitated survivors of violence return? Will the communities be able to provide sufficient infrastructure and transportation so that women can work, grow professionally, raise children and live fulfilled lives? These are the tasks on which all of us should focus our efforts.

¹ Prevalence of Violence among Women and Girls in Ukraine, UNFPA, Kyiv, 2014.

Our Cover Artist

Arcadia Olenska-Petryshyn, was born in Roznoshentsi, Ukraine, in 1934. She immigrated to the United States in 1949, settling in New York. She attended Hunter College, earning a BA (1955) and an MA (1963). While at Hunter College, she studied with Robert Motherwell and William Baziotos. Arcadia Olenska-Petryshyn's art evolved through a number of phases and styles, from abstract expressionism through gestural abstraction and emphasis on human form, in which woman and nature dominate. Her final signature style during the last 16 years of her working life was decorative naturalism, especially works depicting the exotic vegetation of the South with a particular focus on cacti. During the 1960s and 1970s, the artist exhibited regularly at Bodley Gallery, N.Y. Besides participating in numerous group exhibitions, she had 54 solo exhibitions in various cities in the United States, Canada, Belgium, and China. In the 1990s, she exhibited widely in Ukraine; her work was on display in Kyiv, Lviv, Donetsk, Dnipropetrovsk, Simferopol, Odesa, Poltava, and Kharkiv. She was also an active participant in the New York Group of Ukrainian writers and artists, founded in the mid-1950s and served for many years as art editor of the Ukrainian literary and cultural journal *Suchasnist*. The artist died in New Brunswick, N.J., in 1996, but her works survive in public and private collections throughout the world, including in The Ukrainian Museum in New York, the National Art Museum and the National Arsenal Museum in Kyiv, the Heritage Site "Castles of Ternopil" in Zbarazh, and at the Educational Testing Service center in Princeton, N.J.

ДУМИ – ПЕРЛИНИ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНЦІВ

*Думи – окраса поетичної і музичної творчості українського народу,
вершина злету його творчого духу. (Г. Нудьга)*

Унікальною перлиною народнопісенної культури українців визнано **думи**. З ними співвідносяться багато запитань-загадок. Хто є їх творцем? У якому середовищі вони з'явилися? Якого вони походження та як передавалися від покоління до покоління? Хто був виконавцем дум і які вони бувають? Чи мають зв'язок думи з іншими жанрами народної творчості? Який вплив мали думи на розвиток художньої творчості українських письменників? Про ці та інші аспекти, пов'язані з думами, йдеться у цій статті.

Дума як жанр народної творчості

Думи – один із фундаментальних жанрів української народної творчості, феноменальне явище фольклорної поетично-пісенної культури українців, що не має аналогів у світі. Думу визначають як жанр (вид) суто українського речитативного стилю народного героїчного ліро-епосу, який виконували мандрівні співці: кобзарі, бандуристи, лірники. Українські народні думи – це усні поетичні твори епічного характеру, в яких зображені визначальні сторінки історичного життя народу та його боротьба з ворогами, оспівані найхарактерніші історичні події та особи (або невідомі герої), що зберігають головні риси епохи. Вони відрізняються від українських пісень більш оповідним характером, вільним розміром, хоча іноді й уподібнюються до пісні. Їхній текст майже завжди римований, а зміст переважно історичний.

До XIX ст. для позначення дум вживали різні терміни: «козацький епос», «козацькі пісні», «козацькі псалми», також їх «називали «поважними, святими піснями», «лицарськими піснями», «піснями про старовину», «невольницькими плачами», «козацькими притчами», «запорозькими псалмами». Переважно думи мають урочисто-піднесене або урочисто-трагічне забарвлення (саме тому їх називали поважними піснями та козацькими псалмами), але трапляються подекуди й думи з елементами гумору й сатири.

Виникнення дум

Поява цього жанру (XV ст.) збігається з активізацією національного самоусвідомлення українців. В основі перших дум – історичні реалії XV – XVII ст., як страждань українських полонених в татарсько-турецькій неволі, героїзація перемог українських козаків-лицарів та ін. Тексти дум зберігають пам'ять про

історичні події, інформацію про часові та просторові особливості подій і конкретних їх учасників, про побутові й соціальні умови життя українців. Але в них не тільки факти та висвітлення бачення подій, але й утілення моральних принципів та ідеалів – ідеї національної незалежності та особистої гідності, яку українці підтримували впродовж століть. Зазначений період є важливою віхою розвитку українського народу як народності та нації, активного діалогу з іншими етносами у драматичних і мирних ситуаціях, у період воєн і примирень. У жоден із попередніх періодів своєї історії Україна не знала таких активних контактів з іншими державами, як у названий, – з Польщею, Росією, Туреччиною, Кримським ханством, Австрією, Швецією, спорадично з Францією, Італією, Іспанією. Тому українські думи можуть бути індикатором політичних справ українського народу у той час. Вершина розквіту дум припадає на XVII ст.

Походження дум. Творці дум

Нині виокремилися різні погляди на походження дум. Одні вважають, що це твори народного походження, інші – книжного. Є і такі, що підтримують книжно-народний варіант. Зокрема, вважають думи народними творами, що містять книжні елементи – своєрідні «вкраплення», що їх додавали виконавці, переспівуючи думи. Очевидно, неправомірно буде гадати, що це твори книжні, оброблені на народний лад, спрощені. Підставою для таких висновків слугують спостереження за мовою дум. У них засвідчені самобутні, оригінальні форми поетичної творчості, народні за світоглядом та мовою, і водночас, книжні за особливим складом думки та способами її вираження.

Аналізи текстів дають підстави визнати, що мова дум містить як народне, так і книжне

Кобзар Петро Сіроштан

начала. У своїй основі вона справді народна, але містить деякі книжні вкраплення, зокрема релігійні, та інші терміни, що засвідчує вплив конфесійних джерел і писемної літератури на розвиток думи. Не можна відкидати і таку можливість: створювали думи освічені інтелегентні люди, що мали хист і музиканта, і філолога, і фольклориста, і віршотворця, й історика, і народознавця, і ставили за мету урочисто-піднесено подати опис та увіковічити події. Але оскільки описані події зачіпали інтереси широких кіл українства, думи переспівувалися в народі і втрачали сліди індивідуального походження, натомість набували рис колективної творчості.

Існує багато здогадок і припущень про те, в якому середовищі з'явилися думи і хто був їх першим творцем і виконавцем. Найпоширенішими є міркування, що зародилися думи в козацькому середовищі; їх творили та виконували козаки (імовірно ті, що були покалічені та не могли брати участь у бойових діях) — вони йшли попереду війська та грою і співом заохочували побратимів до боротьби. За іншими припущеннями, думи складали люди, причетні до духівництва — освічені особи, вихідці з народних мас, що добре знали як фольклорні твори, так і релігійну літературу. Є думка, що творцями дум були убогі каліки.

На основі аналізу мови текстів героїчного епосу можна стверджувати, що думи створювали особи чоловічої статі. Так, у думах часто використано вигук «Гей!» — суто чоловічий мовний знак. Також значним є використання термінів на позначення зброї,

військових понять, військових посад тощо, а героями дум здебільшого постають особи чоловічої статі.

Види дум

Думи відмінні за тематикою. Кожна з них — закінчена вичерпна оповідь. Умовно (уже в пізніший час) збирачі та дослідники дум дали думах назви: «Олексій Попович», «Буря на Чорному морі», «Маруся Богуславка» та ін. Систематизували думи по-різному. Можна виділити думи невольницькі, про море, степ і лицарство тощо. Популярною є і така класифікація: історико-героїчні думи (як «Козак Голота», «Три брати самарські», «Плач невільника в турецькій неволі», «Невільники на каторзі», «Маруся Богуславка»); соціально-побутові думи (як «Сестра і брат», «Бідна вдова і три сини», «Олексій Попович», «Буря на Чорному морі»).

Думи неоднорідні за тематикою та часом виникнення. Вони містять різні мотиви: голосіння (туги, жалю, плачу), героїки (оспівування подвигів і звитяг воїнів, ідеалізацію козацької лицарської відваги), трагічності (оплакування смерті), морально-етичні (повчання, як жити без порушення християнських норм моралі).

Думи та інша народна творчість

Учені висловлюють міркування про органічну єдність дум з голосіннями, казками, билинами, сербськими та болгарськими епічними піснями та поемами Гомера.

Міркування про витоки дум з *голосінь* (плачів) базуються на дослідженнях їх поетичного стилю, зокрема на типових закінченнях, на твердженнях про те, що кобзарі самі часто називали думи *плачами*.

На спорідненість дум з *казками* вказують наявність у текстах «казкових» елементів, неможливих подій. Наприклад, як у думі «Сестра і брат»: «*Ой сподівайся мене тоді в гості, Як будуть о Петрі бистрій ріки-озера замерзати, О Різді калина в лузі процвітати*». Також помітна близькість побудови зачинів дум і казок. У думах вказівка на дійових осіб почасти надається за зразком до казкових способів, при цьому вживається числове позначення. Наприклад, «*700 козаків, що перебувають у неволі*» («Дума про Марусю Богуславку»), або «*двоє кінних, а третій — піший*»; «*двоє тікають, а третій зостається*». Такі початки спостерігаємо і в казках: «*Було троє братів: двоє розумних, а третій дурний*».

Билини, як давній жанр народної творчості, що побутував у Київській Русі, також позначилися на стилеві дум. І стилістика «*Слова о полку Ігоревім*» вказує на його зв'язок з українською народною поезією та думами.

Спорідненість дум із *сербськими та болгарськими епічними піснями* базується на спорідненості українського епосу з епосом болгарським і сербським, а також на однакових стилістичних особливостях мов.

Має підстави і думка про схожість дум з античними творами, зокрема з *поемами Гомера*: український і гомерівський епоси об'єднує монументальність оповідей.

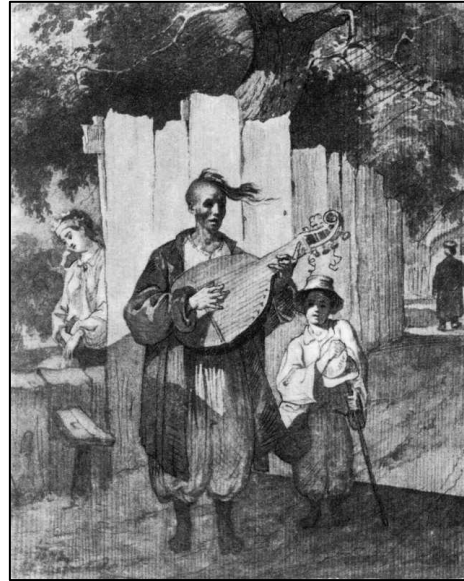
Виконавці дум

Від назв музичних інструментів, під супровід яких виконували думи, походить і назва співців: *кобзарі, бандуристи, лірники*. Коли бандура витіснила кобзу, слова *кобзар* і *бандурист* стали вживати як синоніми. Є думка, що кобзарі, лірники та бандуристи пішли від баянів, скоморохів. У козацьку добу це були віщуні, лікарі, вояки, мандрівні музики, які супроводжували загони князівських ратників. Кобзарі також нерідко виконували роль військових лікарів.

Першими виконавцями дум, можливо, були їх автори. У XVIII ст. серед вельмож було модним тримати бандуристів і кобзарів. Така доля спіткала бандуриста-сліпця Григорія Любистка, який перебував при дворі цариці Єлизавети. Після знищення Запорізької Січі розпочався період занепаду кобзарства та зміна його на «жебрацтво»; відбувалося переслідування співаків, що за своїм духом були волелюбними, несли у народ ідеї непокори, національної гідності, непримиренності до ладу, що існує.

Відомими виконавцями героїчного епосу є автентичні кобзарі Остап Вересай, Гнат Гончаренко, Михайло Кравченко, Іван Кравченко-Крюковський, Петро Ткаченко, Степан Пасюга, Архип Ніконенко, Опанас Сластїон, Андрій Шут, а також сліпі бандуристи Євген Адамцевич, Іван Запорожченко, Володимир Перепелюк та ін.

До репертуару кобзарів входили молитви, псалми, пісні «журні» (сирітські та подібні), «запросницькі» (жебрацькі), «причитати» (голосіння), «сердешні подяки», «старини» (оповіді про «богатирські часи»), козацькі псалми або «козацькі пісні», «битовщини» (оповіді про життя), пісні «звичайні» (світські та обрядові), «гуртоправські», «пияцькі»,

Т. Шевченко. Сліпий.

«гультьайські» та сороміцькі («срамні»), танцювальні мелодії тощо. У цілому кобзарський репертуар визначали два фактори: попит і світогляд виконавця.

Мої батьки були слухачами кобзарських концертів Євгена Адамцевича, що жив у Ромнах Сумської обл. Незрячий народний музикант часто грав, співав для тамтешнього народу та збирав біля себе шанувальників народного співу.

Кобзарську науку здобували у спеціальних цехах – півчих братствах, що виникли у XVII – XVIII ст. і зникли у XIX ст. У братствах були майстри, учні та вчителі. Члени братства жили за своїм статутом і в присутності чужих осіб користувалися своєю «лебійською» мовою, щоб сторонні не могли розуміти змісту їхньої розмови.

Характерні особливості дум

Основними рисами дум є *реалістичність зображення, історизм, поєднання трагедійності та героїки; наявність речитативу та імпровізація*. Остання є особливо суттєвою, бо кобзар запам'ятовує текст не дослівно, а здебільшого тільки смислові віхи, які «наживляє» та відтворює під час виконання. Це не означає, що співак кожного разу створював текст думи заново, але його творча свобода значна: дума ніколи не повторюється дослівно.

Значення дум

Незаперечним є значення історичних дум для розвитку української літературної мови. Вони залишили глибокий слід у пізнішій

усній творчості та протягом усіх наступних століть були невичерпним джерелом літературної творчості багатьох письменників. «Найкращий здобуток старовини, думи мали великий вплив на стару й нову українську літературу, годували Котляревського, Гоголя, Квітку, Шевченка, Щоголева, і матимуть ще не малий вплив з ростом української національної свідомості» — зауважив з цього приводу І. Огієнко. Не випадково одну зі своїх основних збірок геніальний Тарас Шевченко назвав «Кобзар». У свою чергу самого Шевченка найменовано Кобзарем – співцем дум народних.

К. О. Трутовський. Т. Г. Шевченко з кобзою над Дніпром.

Дослідники доробку Шевченка стверджують, що митець добре знав народні думи і плідно використав їх у своїй творчості. Образ кобзаря-співця – ключовий у творчості Тараса Шевченка:

*Вітер віє – повіває,
По полю гуляє, –
На могилі кобзар сидить
Та на кобзі грає,
...Сивий ус, стару чуприну
Вітер розвіває,
То приляже та послуха,
Як кобзар співає. («Перебендя»)
Умовк кобзар, сумуючи:
Щось руки не грають.
Кругом хлопці та дівчата
Слізеньки втирають. («Тарасова ніч»)
На розпутті кобзар сидить
Та на кобзі грає,
Кругом хлопці та дівчата,
Як мак процвітає. («Тарасова ніч»).*

Збирав і вивчав думи і Пантелеймон Куліш. Митець до глибини душі пройнявся феноменом кобзарської культури та думами. Кобзарські мотиви, згадки про героїчний епос є органічними складниками його творів:

*На Дунаї сонце гріє,
Вітер подихає, –
До струни струна на кобзі
Дзвонить-промовляє. («Козацька хата»)
Бринь бандура, та й замовкне...
Чом же не заграє?
Стоїть старець під віконцем, –
Чом же не співає? («Старець»).*

Героїчний епос плідними зернами на-завжди проріс у літературно-художній спадщині національних митців та українській національній культурі.

Тетяна Беценко,
д-р філологічних наук, професор,
м. Суми, Україна

Цей день в історії

- 1 червня.** Міжнародний день захисту дітей, започаткований у 1949-му р. Міжнародною демократичною федерацією жінок.
- 1 червня.** Всесвітній день батьків. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН.
- 5 червня.** Всесвітній день охорони довкілля.
- 8 червня.** Народилася Наталія Іванівна Кобринська (1855 — 1920) — українська письменниця, організаторка жіночого руху.
- 9 червня.** Міжнародний день друзів. Міжнародний день архівів.
- 15 червня.** Народилася Наталя Лівницька-Холодна (1902 — 2005) — українська письменниця, поетеса, перекладач. З 1950-го р. проживала в США (Йонкерс, Н.Й.). Була членом управи СУА.
- 15 червня.** Народився Владислав Іванович Заремба (1833 — 1902) — український композитор, піаніст і педагог.
- 17 червня.** Міжнародний День батька.
- 18 червня.** Народився Єлизар (Феофан) Прокопович (1681 – 1736). Український учений-гуманіст, просвітник, педагог, філософ, письменник-полеміст, поет, церковний і державний діяч, єпископ Псковський і Нарвський, архієпископ Новгородський.
- 19 червня.** Всесвітній день дитячого футболу. Проголошений Дитячим фондом ООН і Міжнародною федерацією футбольних асоціацій з метою привернення уваги світової спільноти до проблем дітей і пропаганди здорового способу життя серед молоді.
- 22 червня.** День Скорботи та вшанування пам'яті жертв від німецько-радянської війни 1941 — 1945 рр., що забрала життя кожного п'ятого українця.
- 28 червня.** День Конституції України. Відзначається щорічно в день прийняття Верховною Радою України Основного Закону України.

REMEMBERING OLEH OLZHYPCH

Ukrainian history is a litany of heroes and heroines who lived (and sometimes died) in a determined struggle for an independent Ukraine. One of those heroic figures was Oleh Olzhych, who also went by several pseudonyms or *noms de guerre*. An archaeologist, poet and nationalist leader, Olzhych was a renowned and well-respected intellectual who accepted an invitation as a guest lecturer at Harvard University during the 1930s. As a member of the Organization of Ukrainian Nationalists (OUN), he was actively involved in the underground resistance movement. He also headed the cultural and educational branch of OUN, a role that ended when he was arrested by the Gestapo and sent to Sachsenhausen-Oranienberg camp, which supplied slave labor for German armaments factories (in the camp and elsewhere). Olzhych was brutally tortured and died on June 9, 1944. His name is enshrined with the legion of other martyrs who gave their lives for their country. It is also enshrined in the minds and the hearts of many Ukrainians who emigrated to the United States after World War II, a hromada community that included educational institutions and various activities for children, including summer camps.

Rediscovering Oleh Olzhych

Once upon a time, my parents decided to send me to a Ukrainian summer camp. Soyuzivka was too expensive and too far, and I didn't belong to Plast yet, so I was shipped off to a camp run by the Ukrainian Gold Cross, a woman's organization affiliated with ODWU (Organization for the Rebirth of Ukraine). ODWU had purchased a large tract of land in the Pocono Mountains not far from the town of Lehighton, Pennsylvania, and had created a Ukrainian Homestead, an estate honoring the memory of Oleh Olzhych. And it was here that I became one of a large contingent of happy campers. To most campers and to other Ukrainians who purchased land or homes adjacent to the property, it was simply "the *оселя*."

The girls at the camp stayed in a small barrack-style structure adjacent to an old abandoned barn on one side and a dilapidated but still functional swimming pool on the other. We had real beds (4 to 6 per room) and plenty of room to stow our clothes and other belongings. Just across the road from the girls' barracks was an old springhouse; the cold clean water that issued from the ground below the springhouse was a welcome treat on hot days. Adjacent to this was the *біла хата* (the white house), which was occupied by the male camp counsellors and sometimes by guests or by visiting parents who chose this as a cheaper alternative to lodgings in town. The boys stayed in an abandoned chicken coop remodeled into barracks, a bit up the hill from the girls' barracks. Somewhere between the two barrack buildings was a field with two flag poles (one for the Ukrainian flag and one for the flag of the United States of America). Every morning and evening, we would gather here for prayer and for announcements by the camp administrators or the camp counsellors. Somewhat higher up this hill was a grand old building we called the "palata" (palace), an elegant old mansion with lots of rooms and a circular veranda where we had our meals, served in ceramic bowls and plates with real cutlery. Not far from the palata was an open field where we played games like *гниле яйце* (rotten egg), learned rudimentary gymnastics, and had evening campfires where we sang beautiful Ukrainian songs.

The camp administrators included a doctor and a number of individuals who served as activities coordinators and instructors from whom we learned a lot of this and a little of that. My favorite was a woman named Veronika Cehelsky who was the music directress and who introduced me to what became and still remains my favorite Ukrainian song: *Чи знаєш Ти найкращу в світі пісню?* (Do You Know the Most Beautiful Song in the World?). Other fun activities included hikes to Flagstaff Park (popularly called "the Switzerland of America"), which featured an amazing panoramic view and a lovely little gift shop that sold little carved wooden animals and post cards.

Not far from the palata was a large building (actually, the old stables) that had no particular name but had a huge hall where camp dances and special commemorative events were held. The building also had a bar. Just above this hall was the upper road that bordered the *оселя*. And it was in the parking lot just below this upper road that I experienced my most harrowing moment of camp life. Someone in the administration had made arrangements for a local farmer to bring ponies to the camp. We all oohed and aahed at the little critters, and everyone wanted to get a ride. I waited my turn with the rest of the kids and was finally hoisted onto the saddle worn by a cute little brown and white pony. My delight lasted about

three seconds. The saddle had not been secured properly and started sliding sideways across the pony's back. I slid along with it, and a few seconds later found myself dumped in a heap under the pony's belly. I have never again attempted to get on a horse of any size or color (with the exception of the carved wooden horses on a carousel).

Entwined with these memories is the image of a bust of Oleh Olzhych, the person in whose honor the *оселя* was named. As a child I had no clue about (and frankly not much interest in) Oleh Olzhych. I had heard of him in Ukrainian school and/or at one of the numerous hromada akademiyi we all went to, but had never quite connected the history lesson with my experiences in Lehighton. In truth, the first time I saw the monument was during a visit to the *оселя* several decades after my camp experiences. I was spending the day hanging out at the new swimming pool with an old friend, and it was while meandering through my old stomping grounds that I came across the sculpted bust of Olzhych and stopped to read the information on the plaque. And somewhere among all of these physical and mental landmarks I recall a conversation with another ex-camper who had once explained to me that Oleh Olzhych was "a poet, patriot, and martyr."

Older and hopefully wiser, I now know more than I knew then, including many more details about the life and death and legacy of Oleh Olzhych. One of the things I have recently learned is that the monument honoring Olzhych was installed in 1976 and is the only one in the world. I have also learned that there are tentative plans to erect a monument honoring Olzhych in Ukraine. – tsc

Life at the Oselia: Four Generations and Counting

by Irena Gramiak

At the foot of the Pocono Mountains in Pennsylvania, hidden in plain sight just outside the town of Lehighton, is a Ukrainian *oselia*. The big official name for the place is The Ukrainian Homestead of CEC ODWU, Inc. I simply call it "Home." It may not be as well-known as some other Ukrainian resorts in the United States, but for those of us who grew up there, it is a special place like no other. My grandparents bought a house right across the street from the original homestead in the 1970s. When the homestead expanded, it put the house right in the middle of the *oselia*. Other kids used to say that they lived in Philadelphia and spent summers in Lehighton. I always said I lived in Lehighton but went to school in Philadelphia. Almost every childhood memory I have revolves around the *oselia*. We would spend the entire summer and many weekends throughout the year there, including every Christmas and Easter. Even today, each time we drive up, it still feels like I'm coming home. This is not an exaggeration. The *oselia* is and has always been a huge part of my life. As I walk around, every inch of the place is a memory to me—from catching frogs in the stream and spending all day swimming in the pool to learning how to drive and park in the field. I even got married in the chapel on the *oselia* grounds.

Growing up, what I loved most was the freedom the *oselia* gave us. In Philadelphia we were not allowed to go anywhere by ourselves, but at the *oselia* we were free to roam and explore. My mom could see most parts of the *oselia* from our porch and could hear almost everything we said (which is something I did not know as a teenager and therefore was always shocked as to how my mom knew of our plans). All summer long we would wake up early and prepare for our "day of adventure." All the Ukrainian kids in the area would meet at my house since it was right there at the *oselia*. We would pack up our things as if we were leaving home for a month: sports equipment, beach towels, water bottles and of course our candy stash that we were permitted to buy on Fridays at the farmers market in town.

Having collected our gear, we said goodbye to my mom and headed for the tennis courts. There we had a morning of endless possibilities. Sports, hide and seek, jump rope, friendship bracelets and daisy wreaths. If we got hot we simply walked down the hill to the pool where a whole other set of games would begin. Though my mom could see us, we could not see her, and this made us feel like grown up teenagers. Eventually my mom and all the other moms would come meet us at the pool. After swimming we would go to our respective homes for dinner and then meet back at the *oselia* for more evening fun. Catching fire flies and telling scary stories would eventually come to an end so that we could go to sleep, wake up, and do it all over again.

*Statue of Oleh Olzych at Ukrainian Homestead of Central Executive Committee ODWU, Inc.
Sculptor: Mychajlo Cheresnovskyj (Михайло Черешновський). Architect Wasyl Nahirniak
(Photo courtesy of Ukrainian Homestead CEC, ODWU, Inc.)*

For as long as I can remember, there was always a statue of a man named O. Olzych near my favorite tree at the homestead. I didn't really know who he was, just that the oselia was named in his memory because he did important things for Ukraine. As little kids my brother and I would go visit him. We would stand in front of the statue and talk to him. My mom would go behind the statue and answer in a deep voice. Looking back, I realize that this was a sweet way to connect us to our heritage and history. Instead of lecturing us about political facts that children can't begin to grasp, my mom familiarized us with the man by making him human, by making him our friend.

Living right in the middle of it, we felt like it was our oselia, but somewhere along the way we learned it was not just a place to play in but to preserve as well. We knew every inch of the place and every person there. The oselia was a part of us, and we were a part of it. My heart and soul will forever be intertwined with it. From the land to the trees to the buildings and the pool I can't imagine my life without it.

And I am not alone. I hear similar sentiments from many people who spent time at the oselia. Among them is my fellow Branch 88 member, Ulana Prociuk, who is the current administrator of the homestead. During a recent conversation, Ulana told me, "The homestead is like a second home to me. Coming to camp and growing up here we would recite Olzych's poems and learned about him through his work. Now, as adults, we try to preserve his memory and perpetuate his ideas of freedom and Ukrainian culture by making the homestead a cultural center where people can learn and practice the traditions."

I'm a mom now, and it's heartwarming to watch my children play at the oselia the way I once did. It's like going back in time and watching myself playing with my brother and friends. Years have passed and though many things in the world have changed, the good old wholesome life at the oselia remains unaltered. It is still a safe haven where children can roam, explore, grow and be children.

Союзьанка відкрила український ресторан в Нью Джерсі

Українські жінки розумні, працюючі та підприємливі. Приїхавши на новий континент, вони не чекають на допомогу держави. Пізнавши закони американського бізнесу, вирішують взяти ризик, щоб стати самодостатніми, а з часом — багатими. Такою є союзьанка 137-го Відділу СУА Марійка Войціцька, яка разом з чоловіком Михайлом започаткувала ресторан українсько-європейської кухні в Нью Джерсі.

10-го лютого в ресторані «Excelsior of Saddle Brook» на святкуванні Дня Валентина відбулося урочисте відкриття їх бізнесу. Чудово прибрана заля, надзвичайно смачні страви та музика створювали теплу атмосферу свята. Весь дохід від лотереї та аукціону, що були організовані на святі, переданий у школу-інтернат (Нове Село, Підволочиський р-н, Тернопільська обл.), щоб придбати взуття для дітей. Організатори свята щиро дякують українській громаді за підтримку їх добродійної справи.

Учасники свята — від наймолодших до найстаріших.

Марійка та Михайло Войціцькі слухають побажання, щоб їх бізнес був успішним.

Отець Андрій Дудкевич поблагословив новостворений бізнес.

Союзьанки Оля Петрончак, Оля Констанкевич, Мар'яна Лівша, Людмила Дзьоба, Валентина Табака, Оксана Слаба на заставі.

Пропоную коротке інтерв'ю з українськими бізнесменами.

— П. Марійко та п. Михайле, в українській спільноті ви відомі як власники «Mish-Mash catering», Ваші страви європейської кухні напрочуд смачні, але найбільшою популярністю серед клієнтів користуються українські страви. Чому ви розпочали цей бізнес, звідки берете рецепти страв?

Марійка: *Ми обоє з Буцацького р-ну Тернопільської обл. З семи років пам'ятаю себе на кухні, — розповідає п. Марія. — Ми з бабцею (по мамі) пекли хліб у печі, і бабця завжди співала — і веселі, і сумні пісні. Але більше жартівливі. Так що «кухня» для мене не була докучливим обов'язком, але цікавим дійством. Уміння смачно готувати було справою честі кожної галицької газдині. І мама, і її сестри, і бабці — всі є майстрині найвищого класу. Моя бабця по татові так швидко ліпила вареники, що виглядало, наче*

100 вареників в неї за 5 хв виходило. Холодець моя мама готувала з трьох видів м'яса, без желатину і 12 год на малесенькому вогні – і тоді юшка виходила кришталево чиста, червонуватого відтінку. Усі ці родинні рецепти та секрети технології я використовую тепер, моя мама – мій найперший консультант. Також постійно вишукую цікавинки чи то в старих кулінарних рецептах (Д. Цвек, видані СУА «Українські страви» З. Терлецької) чи в інтернеті. Під час навчання в кулінарному училищі розширила свої знання локальної кухні, навчилася професійного підходу до справи, а ознайомлення з американськими технологіями підштовхнуло до ідеї поєднання українських традицій з сучасними технологіями приготування страв. Стежу також за розвитком кулінарного мистецтва в Україні. Цього літа, під час відвідування ресторанів у Карпатах, відкрила для себе багато оригінальних підходів сервірування, оздоблення страв. Наш народ дуже талановитий. Тому – «і чужому научайтесь, й свого не цурайтесь».

— Звичайно, приготування їжі традиційно вважалося сферою компетенції та царювання жінки. При цьому шеф-кухарями найдорожчих ресторанів, зазвичай, є чоловіки. П. Михайле, який Ваш внесок у сімейний бізнес?

Михайло: Приготування м'ясних страв на Різдво чи Великдень – це була ціла чоловіча магія в моїй родині, починаючи з того, які дрова і для чого використовувати, скільки тримати на вогні... А запах ялівцю та вишневих дров, а пізніше – запах ковбас, шинок, полядниць – одні з найкращих спогадів дитинства. Я дуже любив допомагати своєму вуйкові, тому, коли Марійка запропонувала спробувати кулінарний сімейний бізнес, без вагань підтримав її ідею. Смачна їжа – один з найкращих способів дарувати людям радість. Крім того, я розумію чоловічу психологію: чоловікам подобаються трохи інші страви, ніж жінкам. Тому, щоб задовольнити гурманські смаки всіх клієнтів, вважаю свою участь у складанні меню та формуванні рецептів страв не просто надзвичайно важливою, але життєво необхідною. Жартую, звичайно.

— В Україні ми мали привілей, оцінити який можемо тільки тепер – органічну їжу. Ми вирощували фрукти та овочі на власних городках неподалік міста, чи привозили від батьків з села, купували на базарах м'ясо без гормонів і яйця курей, які природно бігали по

селянському обійстю. Нині такі продукти коштують в Америці набагато дорожче. Які продукти ви використовуєте під час приготування страв?

Марійка: Всі погодяться, що органічні продукти навіть пахнуть краще, ніж неорганічні. А що вже казати про хімічний склад чи поживні та смакові якості! Тому максимально намагаємося використовувати органічні складові. У приготуванні українських страв люблю вживати українські продукти. Наприклад, до салатів часто додаю олію «Чумак» з України – такого запаху ніяка тутешня олія не має. Дбати, щоб їжа була і смачна, і корисна для здоров'я – наше найперше завдання, і щораз більше замовників вибирають нас з огляду на це.

— Що відрізняє вас від інших подібних бізнесів? Які ваші фірмові страви?

Михайло: Вже кілька років в «Mish-Mash catering» готуємо страви, які привозимо на святкові імпрези до наших клієнтів. Маємо великий досвід, найперше, приготування страв української кухні. Тому багато українців запрошувало нас готувати їжу на христини, дні народження, весілля, перше причастя. Отримали добрі відгуки від організаторів і гостей свята Нового року в Українсько-Американському Культурному Центрі (Виппані, Н.Дж), Христин 137-го Відділу СУА і Балу Вишиванок, Осінніх Бал-Маскарадів, Свята Валентина (Пасейк, Н.Дж.). Готуємо так, щоб смакувало «ніби в дитинстві». Наші клієнти можуть не тільки вибрати страву з запропонованого нами меню, але й замовити власні. Будемо і надалі надавати такі послуги. Новим напрямком нашого бізнесу є відкриття ресторану, в якому можна приймати велику кількість гостей. За бажанням, імпреза може бути в українському етно-стилі або класичному європейському. Український етно-стиль – це не тільки українські страви, але й уся українська атмосфера святкування: одяг офіціантів, оформлення залі і головне – ведучий та українська музика. Крім того, в меню завжди пропонуємо загально-популярні страви для гостей не українського походження. Фірмові страви – телятина з чорносливом, борщ з часниковими пампушками, грибна юшка та інші страви з грибів з Карпатських лісів, холодець, каші зі шкварками, голубці, кишка, вудженина, 15 видів сала (про сало жартую).

— Марійко, я знаю, що Ви належите до однієї з найстарших організацій української діаспори – Союзу Українок Америки. Як Ви

поєднуєте ці дві сфери діяльності?

Марійка: Для мене бути союзянкою є велика честь. Як членка 137-го Відділу СУА в Кліфтоні, Н. Дж, я відповідальна за кулінарну частину наших імпрез. Мій чоловік не тільки підтримує мою участь в роботі СУА, але і сам допомагає під час підготовки наших заходів (на почесному місці в нас висить Грамота Подяки йому від 137-го Відділу СУА). Ми дуже раді, що в тих коштах, які за останні роки 137-й Відділ СУА передав для підтримки вів і сиріт воїнів АТО, для військового шпиталю в Житомирі та сиротинців, є і наша частка. Також, як бізнесмени, ми підтримуємо в Україні тих, хто має потреби. Частина прибутку від торішнього осіннього Балу-маскараду, який ми провели, була надіслана в сиротинець в с. Нове Село Підволочиського р-ну Тернопільської обл. Бачити радісні обличчя дітей, які розглядають подарунки – що може бути краще?! Також співпрацюємо з організацією «Сузір'я» в Бучачі, яка влаштовує табори і свята для дітей, батьки яких воюють на Донбасі. Цю традицію доброчинності будемо продовжувати і далі. Тому, підтримуючи наш бізнес, Ви підтримуєте українську справу і тих, кому зараз в Україні дуже важко.

— Слова Митрополита Шептицького «Свій до свого по своє» як ніколи актуальні в

наш час. Думаю, що союзянки Нью Джерсі, а також гості з інших штатів обов'язково завітають на святкування, організовані подружжям Войціцьких, запросять гостей на відзначення родинних подій до їх ресторану, поширять інформацію серед знайомих американців.

Михайло: Ми будемо дуже раді допомогти зробити святкування весілля, хрестин, Першого причастя, дня народження, інших родинних подій незабутнім. Також запрошуємо різні інституції, громадські організації скористатися нашими послугами при проведенні своїх імпрез. Для наших клієнтів пропонуємо чудову велику залю, смачну та оригінальну українсько-європейську кухню, бездоганне обслуговування. Про Україну пересічний американець знає більше з новин останніх років – Євромайдан, війна. Ми б хотіли відкрити для американців нашу чудову українську кухню з її давніми традиціями і смачнішими стравами. Хочемо відкрити Україну цікаву, екзотичну, а насамперед – гостинну й теплу для всіх наших друзів.

— Нехай щастить Вам у вашій справі!
Дякую!

Орися Сорока,
заступник голови 137-го Відділу СУА.
Фото Олі Войціцької.

«Батько» народних пісень

Владислав Іванович Заремба — український композитор, піаніст і педагог. Він є автором музики до пісень «Віють вітри», «Козак виїжджає, дівчинонька плаче», «Ой місяцю, місяченьку, не світи нікому», «Така її доля», «Нащо мені чорні очі», «Думи мої, думи мої». Багато хто і донині вважає їх народними, «безбатченками», але «батько» у них є.

Владислав побачив світ 15-го червня 1833-го р. у м. Дунаївці, нині Хмельницької обл. Змалку захоплювався природою, українськими та польськими піснями. Музики навчався у братів Антона та Йосипа Коципінських у Кам'янці-Подільському, куди в 13-річному віці переїхав разом з батьками. Рік стажувався за кордоном. У 22 роки Владислав — органіст у місцевому костелі, викладач гри на фортепіано — жив у Кармелітському монастирі. У 1856-му р. (імовірно через переслідування поліції за близькість до революційних кіл) переїхав у Житомир, де одружився і де у нього народилися двоє синів і дочка. Від 1862-го р. викладав гру на фортепіано та хоровий спів у жіночих пансіонах Києва: Левашовський інститут, Інститут шляхетних панянок.

Творча спадщина В. Заремби дивовижна: понад 30 вокальних творів на слова Т. Шевченка («Музика до Кобзаря»), серед яких «Така її доля», «Якби мені черевички», «Калина»; пісні на слова Є. Гребінки «Ні, мамо, не можна нелюба любить» та на слова М. Петренка «Дивлюсь я на небо»; фортепіанні п'єси в його обробці «Прощання з Україною», «Реве та стогне Дніпр широкий», «В кінці греблі шумлять верби» та багато ін. Також В. Заремба — автор аранжування пісні «Дивлюсь я на небо».

Помер Владислав Іванович Заремба 24-го жовтня 1902-го р. у Києві у віці 69 років. Похований на Байковому цвинтарі.

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки

ВІСТІ ЗІ СТИПЕНДІЙНОГО БЮРА СУА

17-го квітня ц.р. 3-тя заступниця голови СУА Надя Нинка загостила до нас. Референтка стипендій Анна Кравчук та членки Комісії Стипендій щиро привітали Надю та радо поділилися інформацією про свою добровільну безкорисливу працю у бюро Стипендійної Акції СУА.

Склад Комісії Стипендій СУА:

Люба Біловщук: у 1985-му р. спочатку допомагала у бюро, була обрана референткою стипендій СУА в 1993-му р. та очолювала Стипендійну Акцію СУА до 2002-го р. Від того часу є членкою Комісії стипендій та референткою стипендій Окружної Управи в Нью Джерзі.

Орися Яцусь, Надя Нинка та Люба Сіра ще у 1986-му р. допомогли нашій Акції здійснити комп'ютеризацію; а від 1988-го р. Орися є головним скарбником Комісії, що є найбільш відповідальною позицією.

Вікторія Міщенко є адміністратором бюро від 1996-го р.

Д-р Дарія Новаківська Лисий (членка 54-го Відділу СУА) є членкою Комісії від 2002-го р., коли референткою стипендій при головній Управі СУА була Марія Полянська (2002 — 2015). Дарія є референткою стипендій Окружної Управи Філядельфії.

Надія Яворів — найновіша членка Комісії, голова 98-го Відділу СУА. Надя спочатку була волонтером, а від 2016-го р. є членкою Комісії.

Вони не тільки є членками Комісії, а також є спонсорами багатьох стипендіятів! Я сердечно дякую їм усім за посвяту свого вільного часу Стипендійній Акції СУА!
Анна Кравчук.

April 17, 2018 – Guest in UNWLA Scholarship Program Office in Matawan, N. J.

We thank UNWLA Vice President Nadia Nynka for visiting our office that gave us an opportunity to meet her and introduce her to the UNWLA Scholarship Standing Committee members.

Seated L/R: VP Nadia Nynka and Anna Krawczuk. Standing L/R: Nadia Jaworiv, Luba Bilowchtchuk, Victoria Mischenko and M. Orysia Jacus. (Not on photo: Dr. Daria Nowakiwska Lissy (Branch 54, DE.)

*April 2018. Lviv, Ukraine.
 John R. Pluta meets his
 scholarship recipient
 Andriana.*

До нас пишуть... Letters mingle souls...

«It was my pleasure to meet Andriana, she is a very nice young girl. I must thank Iryna and Anna Kravchuk (both of you) for making the meeting possible. I believe, I accomplished my goal of giving us both, Andriana and myself, a better understanding of each other and putting a person with a name so that we now can relate to each other a little more. I will follow Andriana's progress through her schooling and hopefully we will meet again next time I'm in Ukraine.

I have attached the original drawing Andriana presented to me at our meeting. I would hope that you could publish her work in order to give her ambition a reward.»

John R. Pluta, Wallingford, PA.

Artwork by Andriana.

IN MEMORY OF / У ПАМ'ЯТЬ

In Memory of Mrs. **Tamara Iwasiuk**, please accept our donation to the UNWLA Scholarship Program.

The Lawrin Family. Okemos, MI.

**ПОЖЕРТВЫ ЗА КВІТЕНЬ 2018 р. /
DONATIONS IN APRIL 2018**

\$1,990 UNWLA Branch 107;

\$1,000 Zoriana T. Haftkowycz (86);

\$730 UNWLA Branch 50;

\$550 Marta H Mulyk Baxer;

\$330 Larissa Matthews (107),

Maria Odezynskij (38),

UNWLA Branch 3;

\$220 Maria A Brown (124);

\$50 Ihor A and Alexandra Lawrin,

Irene T Rishko;

\$21 Renata Bihun (28).

We thank you for your generosity. Щиро дякуємо за Вашу благодійність.

М. Оприся Яцусь, скарбник Комісії стипендій СУА,

Анна Кравчук, почесна голова СУА, референтка стипендій СУА.

Запрошуємо загостити до нас за попередньою домовленістю по телефону 732-441-9530; будь ласка, залишіть повідомлення, або е-поштою: email: nazustrich@verizon.net

Пресовий фонд НАШЕ ЖИТТЯ Press Fund
OUR LIFE

300 дол. 45-й Відділ СУА в Детройті.

In Memory of **Irene (Orysia) Lonchyna**:

\$100 Maria Baltarowich, Maria Malanchuk;

\$50 Vera Andrushkiw, Roman & Tamara Petraszczuk, Marie Zarycky;

\$30 Mary George.

100 дол. У пам'ять бл.п. **Дарії Кекіш**, членки 83-го Відділу СУА. 83-й Відділ СУА, Н. Й.

100 дол. У пам'ять бл.п. **Стефанії Ганущак**, мами членки 83-го Відділу Уляни Ганущак. 83-й Відділ СУА, Н. Й.

WAR VICTIMS' FUND ❖ ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІЙНИ ГІДНОСТІ

\$2000 Rosemarie Martiuk;

\$350 John and Anna Poruchynsky;

100 дол. З нагоди 30-річного Ювілею Ніни та Нестора Шустів. Ювілятам бажаю МНОГИХ, БЛАГИХ ЛІТ! Мелянія Кузьма, через 106-й Відділ СУА, Гартфорд, Конн.

30 дол. Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Христі Гайдук Лукіянович**.

Христя Лазор Стецик.

In Memory of **Irene (Orysia) Lonchyna**:

\$100 Lida & Benjamin Pakula.

Інститут психічного здоров'я та травматерапії «ПРОСТІР НАДІЇ» при УКУ:

500 дол. 8-й Відділ СУА, Клівленд. Огайо;

200 дол. У День Уродин **сина Юрка**, замість дарунка. Надія Дейчаківська.

200 дол. З нагоди 90-ліття нашої Дорогої Кузинки і невтомної Союзянки Олі Дем'янчук пересилаємо їй найкращі побажання. Марта Воляник-Віганд, Ліда Вирста, Надія Дейчаківська.

На навчально-реабілітаційний центр «Джерело»:

\$250 Mary Holowinsky;

100 дол. Володимир Місечко.

Babusia Fund

\$150 In memory of **Halyna Budnyk**.

John and Anna Poruchynsky.

ЖУРАВЛИНІ КЛЮЧІ

У пам'ять про подруг-союзнок

«Журавлині ключі» — так називалася одна з поетичних збірок Віри Кривої, союзнянки 45-го Відділу СУА з Детройтської Округи. Журавлиним ключем полинула вона у Вічність, а за нею протягом року піднялися в небо ще шість її подруг: Оріся Лончина, Марія Дяків, Марта Шехович, Люба Калимон, Тамара Івасюк, Таїса Розгін. І якими словами описати смуток, і як передати жаль за цими мудрими, талановитими жінками, яких уже немає поміж нас!?

Пам'ятаємо Віру Криву з її талантом передавати словом почуття відданості родині, церкві, Україні. То була жінка, яка говорила віршами.

Пам'ятаємо Орісю Лончину, спокійну та сонячну. Вона світилася лагідністю, добротою та щирістю, була активною союзнячкою та чудовою матір'ю, організаторкою багатьох цікавих і потрібних поїздок, зустрічей, вечорів для української громади.

Пам'ятаємо Марію Дяків, яка виросла в патріотичному священичому домі, де процвітала любов до рідної пісні. Пам'ятаємо її присвяту СУА: навіть тоді, коли її життєва дорога повернула до ста літ, вона підтримувала свій відділ і навіть продовжувала випікати для подруг смачні плячки та піріжки на сходи.

Пам'ятаємо Любу Калимон, яка була відда-

ною союзнячкою, підтримувала наш відділ і була активною в ньому протягом багатьох років, аж поки почалися її проблеми зі здоров'ям.

Пам'ятаємо Марту Шехович, яка була у свій час референткою організаційною та імпрезовою, членкою Округної Управи СУА Детройту, брала участь у різних громадських комітетах. Марта співала в хорі «Трембіта» і в хорі церкви Непорочного зачаття.

Пам'ятаємо Тамару Івасюк, яка протягом довгого часу була референткою суспільної опіки у відділі і дбала не тільки про відділ, але й про те, щоб в Україну йшли пачки з потрібними речами. Вона організувала й оплатила пересилку книжок в бібліотеки Львова, заохочувала союзнок долучатися до цих справ.

Пам'ятаємо Таїсу Розгін, яка була культурно-освітньою референткою і на кожні сходи, аж до останніх, підготовляла цікаві теми для бесід, які відшукувала не тільки в книгах, журналах, газетах, але й в інтернеті, яким останнім часом була дуже зацікавлена. Таїса активно та жертовно підтримувала проекти СУА — стипендії, посилки до сиротинців в Україні.

Пам'ятаємо! Нехай у Вічності їм буде затишно і вільно!

Ніна Василькевич.

Про мерцинь (чи мерчух?) і членкинь

Наприкінці 20-х років ХХ ст. на одному із засідань правописної комісії, яка довго, натхненно й багаторазово засідала у Харкові, трохи не сталося неминуще. Дві третини комісії (а вона, про всяк випадок, складалася пропорційно із робітників, селян і мовознавців) несподівано виявили в проекті українського правопису дискримінаційну зраду. Як так — жіночі прізвища позбавили права відмінюватися! Тобто Іван Іваненко або ж Іванчук може бути Іваном Іваненком або Іванчуком. А Марії Іваненко або ж Іванчук — зась: вона застигла своїм прізвищем в усіх відмінках! А вона ж така громадянка країни рад, як й Іван! *Дайош відмінювання!* Як не били мовознавці себе в груди, як не рвали на голові залишки сивого волосся, пояснюючи, що причина тут — не в громадянських правах, а в нормах сполучуваності слів, — нічого не діяло. Бо розібратися зі сполучуваністю слів (вони ж синтаксичні зв'язки — узгодження, керування, прилягання; ще буває координація — але то таке) значній частині правописної комісії було не під силу. Набагато простіше було вивести на вулиці Харкова робітниць і селянок з прапорами, транспарантами й вимогами надати їхнім прізвищам право відмінюватися. До того усе йшло. Але певні далекі від лінгвістики побутові негаразди (на зразок поганої погоди, відсутності води, опалення, дров, хліба, тканин для транспарантів, потрібної кількості прапорів тощо) завадили масштабному протесту. Про це згадує С. Єфремов у своїх «Щоденниках». Він працював у правописній комісії, члени якої, між іншим, заплатили завищу ціну за відстоювання права слів відмінюватися за законами і логікою мови, а не країни рад. Я згадую цю історію щоразу, коли бачу нові слова із суфіксами -иня-, -иця тощо. Бо, окрім гендерної рівності, у мові діють продуктивні й непродуктивні словотвірні моделі. І ще багато іншого. Але хто б про них знав! Транспарант намалювати швидше. Була б тканина й гасло. Хоча гасло є: *«Дайош фемінітиви!»*

Аліна Акуленко, Київ.

WELL-DESERVED TRIBUTE

by Catherine Kizyma (Branch 96), Detroit Regional Council English Press Chair

Olena Papiz's book *Moyi Vyshyvky* with a rushnyk embroidered by 15-year-old Olena, featuring a tryzub used during the reign of Ukraine's King Danylo. (Photo by Tetyana Bedrus.)

On Sunday March 25, 2018, the Detroit area Ukrainian community honored nonagenarian Olena Kulczytska Papiz for her lifelong dedication and contributions to the community. The gathering, which included family, friends, and more than 100 community members and guests, was a very special occasion honoring Mrs. Papiz on her 95th birthday as well as on the publication of her new book entitled *Moyi Vyshyvky* (*My Embroideries*), a book that highlights a small portion of her huge and influential legacy.

The celebration was opened by Ulana Ohar Kushner, a member of UNWLA Branch 50 and a close friend and relative of the honoree. Mrs. Kushner, who had also compiled a lovely video of Mrs. Papiz's embroideries for viewing during the event, welcomed attendees and introduced UNWLA Detroit Regional Council President Vera Andrushkiw, who with her usual aplomb, continued the festivities by sharing congratulatory greetings to Mrs. Papiz before providing a brief biography highlighting her activities and her work.

(Left to right) Dr. Peter Lazarchuk, Christine Stasiw Lazarchuk, Olena Papiz, Tamara Rychtycky Slywynsky, Vera Andrushkiw. (Photo by Tetyana Bedrus.)

Born on March 22, 1923, in the western Ukrainian district of Pidhayci, Mrs. Papiz emigrated with her husband Wasyl to Regensburg in Bavaria, Germany, just before the Bolsheviks invaded Ukraine in 1944. Along with many other displaced persons of that era, the young couple finally settled in Detroit, Michigan. They soon became very active in the Ukrainian community around St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church; in the Ukrainian Congress Committee of America, later in the Ukrainian-American Coordinating Council; and in the Ukrainian Patriarchal Society in the United States.

But as Mrs. Andrushkiw explained, Mrs. Papiz's passion was (and continues to be) a strong interest in and love for Ukrainian culture, the arts, and particularly Ukrainian embroidery. Throughout her life she has been a true daughter of Ukraine, with a deep feeling of responsibility to share her talents and to enrich the surrounding American and Ukrainian communities with many hidden treasures. An opportunity presented itself when she joined the Ukrainian National Women's League of America, initially Branch 63 and, subsequently Branch 81. The ladies she was affiliated with soon recognized her abilities and talents and started organizing Ukrainian cultural exhibits in schools, libraries, malls, festivals, cultural institutions,

and conventions throughout the United States and Canada. With the help of Branch 81 members, Mrs. Papiz embarked on a mission: to research the historically accurate dress of different provinces in Ukraine. Today, a collection of her 64 dolls dressed in traditional attire can be found in our Regional Council home in Warren, Michigan.

Mrs. Andrushkiw then read a greeting from Mrs. Anna Krawczuk, UNWLA Honorary National President and current National Scholarship Chairperson, who gratefully acknowledged Mrs. Papiz's generous contributions to the UNWLA Scholarship Fund. Mrs. Krawczuk wrote that through a memorial fund established in memory of the honoree's late husband Mr Wasyl Papiz (a fund which currently totals over \$29,000) the UNWLA was able to help many orphaned or indigent students in Ukraine. Vera Andrushkiw went on to explain that the book being presented at the day's event was compiled by one of the scholarship recipients of this fund, Dr. Lidia Stefanowska, who is currently a lecturer of Ukrainian Studies at Warsaw University and the author of *MUR and the Rebirth of Ukrainian Literary Life in DP Camps in the Territory of Germany, year 1945–1948*. Mrs. Papiz has also supported students and seminarians in Poland and Brazil.

Greetings were also read by Marianna Liskiwska (Branch 81) and by Rosemary Dyell (Branch 115). Mrs. Dyell is also secretary of the Ukrainian Village Corporation and thanked Mrs. Papiz for her support and membership. A long-time neighbor and friend of the honoree, Mr. Ernie Klein, expressed his deep appreciation to Mrs. Papiz for sharing with him her love for the art of embroidery and explained that her teaching and mentoring have produced another embroidery enthusiast, who is very handy with a needle and thread, and is now able to create his own works of art.

Mrs. Andrushkiw then invited the Reverend Walter Rybicky to give the invocation. Fr. Walter blessed Olena Papiz and all her fellow Soyuzianky for their hard work and encouraged them to continue in their leadership role in the community in support of Ukraine and its people in their struggles. The program ended with a lovely rendition of "Ridna Maty Moya" and a Hutzul song named "Pysanochka–Holubochka," which was performed by our own Tetyana Bedrus, accompanied by Halyna Yalovenko, both members of Branch 76. Tetyana Bedrus is also the National Educational Chairperson of UNWLA and 4th Vice President of the Detroit Regional Council. A final tribute to Mrs. Papiz was bestowed by three guests at the event: Dr. Peter Lazarczuk, Christine Stasiw Lazarczuk, and Tamara Rychtycka Slywynska, each modeling Hutzul kyparty and embroidered shirts made for them by the loving hands of Olena Papiz.

РІЧНІ ЗБОРИ 34-ГО ВІДДІЛУ СУА – КОГОВЗ, НЬЮ ЙОРК

Загальні річні збори 34-го Відділу СУА відбулися 11-го березня 2018-го р. в присутності 13 членок, голови окружної управи Центрального Нью Йорку Марії Кейд та Стефанії Гаврилук.

Відкрила збори голова відділу Оксана Цюпка молитвою та відчитанням гімну СУА. Вона привітала голову округи М. Кейд, С. Гаврилук і всіх присутніх членок.

До президії зборів увійшли: Галина Лобан — голова, Елисавета Баран — секретарка.

Збори відбулися з дотриманням вимог статуту. Члени управи відділу прозвітували про діяльність за 2017-й р. За успішну працю у відділі та детальне провадження касової книги уділено абсолютній уступаючій управі.

До управи відділу на 2018-й рік увійшли: Оксана Цюпка — голова, Галина Лобан — заступниця голови, Елисавета Баран — секретарка, Катруся Барсибіян — скарбник. Новообрані референтки: суспільна опіка — Христя Кифор, виховна — Елисавета Баран, пресова — Уляна Омецінська, господарська — Христя Копелякіс, Марія Савків і Галя Головецька. Контрольну комісію вибрали у складі: Ярослава Перрі — голова, Галя Гіберт і Марія Мацюк — члени.

Голова округи у своєму слові висловила задоволення й визнання 34-му Відділу за успішну працю упродовж року та побажала добрих успіхів у праці на 2018-й р.

Наприкінці зборів вручено грамоти та золоті відзначки трьом членкам за їхню 50-літню працю для відділу.

На зборах союзянки ставили запитання та обмінювалися думками з головою округи, а також обговорили пляни на наступний рік.

Молитвою збори закрила переобрана голова відділу Оксана Цюпка.

Галина Лобан, голова зборів,
Уляна Омецінська, пресова референтка.

ГІДНА СТИПЕНДІАТКА

З листа до редакції: «Моя стипендіатка Марія Затковська здобула перше місце в конкурсі словесної творчості. Залучаю короткі відомості про неї та її вірші. Прошу підтримати цей талант та поділитися її поезією з членами СУА на сторінках журналу. З повагою — Звенислава Лебедович, вільна членка».

Марія Затковська народилася 4-го квітня 1999-го р. у м. Вінниця в родині педагогів. Перші вірші написала в чотирирічному віці. Шкільні роки пройшли у Вінницькій СЗШ № 9 та ЗОШ № 3 ім. М. Коцюбинського. У 2014-му р. закінчила Вінницьку дитячу школу мистецтв за спеціальністю «бандура». Нині — студентка музичного відділення Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу. Грає в народному ансамблі бандуристів і продовжує писати вірші. У 2017-му р. здобула перше місце в I регіональному конкурсі словесної творчості «Світ правди і краси» за добірку поезій «Душею сплетений вінок».

Марія Затковська

Червоні маки на майдані

*Душу й тіло ми положим
За нашу свободу...*

Ви за свободу положили тіло,
Але душа злетіла до небес.
До Раю Божого, мов ангел, відлетіла
І береже Майдан, щоб ворог зчез.
Щоб крига скресла і весна настала,
І вітер перемін непотріб змів.
Щоб навіть покидьки враз на коліна стали,
Вмиваючи слізьми тягар гріхів.
Щоб Схід і Захід, Крим і Подніпров'я
З'єднав майдану нескорений дух,
Святою зрошений і праведною кров'ю
Та піснею, що так роздирає слух.
Що крає душу матері й дружини...
А те кача все «плине по Тисині...»
І знов юнак за Батьківщину гине...
І триколон повзе по Україні...
А вороги прокляті гриють руки
На наших згарищах, ще й зброєю брязчать.

Літають над Україною, мов круки,
І брешуть, мов собаки скавучать.
Себе «братами» підло називають
Та точать ніж, щоб вкряяти шматок.
У власнім домі «тісно» їм, шукають
В сусіда під іконами куток.
Для вас з небес усе, мов на долоні:
Той бруд душі і той панічний жах,
Що в Правди опинившись у полоні,
Сховатися не може в злих очах.
Ви ж не тремтіли ні від холоду зими,
Ні від ворожих куль, що вас косили.
Сьогодні на Майдані станем ми
На ті місця, що ви для нас звільнили.
Ми вашу пісню доспіваємо за вас
І збережемо стяг жовто-блакитний.
Погляньте! Бачите!? Мільйони нас
І віра в Україну непохитна!

МОЛОДА ДВОРЯНКА

(До фото на обкладинці «Одяг молодій дворянці, Україна, XII ст.». Уривок з поеми Леоніда Полтави «Слово про Україну», написаної для колекції «Історичний одяг українки»)

Чотириста церков у Києві самому
За Ярослава — князя із князів...
В Холмі, в Чернігові, у Любечі — ми вдома,
Дарма, що сніг віків давно замів
Прапредків наших... Вийди ж, невідома,

Дворянко юная із наших городів —
В туніці і дальматиці... Сама ти,
Немов бояриня, жоржино чарівна,
Держави Руської негаснуча весна
І роду нашого нев'януца Прамати.

КУРС ТРАДИЦІЙНОЇ ВЕСІЛЬНОЇ ВИПІЧКИ В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ

Український Музей, що на 7-й вулиці нижнього Мангеттена, недаремно називають «душею України в Нью Йорку». Адже у США мало національних громад, що були б настільки згуртовані, як українські, а тим більше таких, що мають свій музей. Український Музей не тільки прагне зберегти та гідно представити культурну спадщину України, але є активним і динамічним осередком українського суспільства. Саме тому, крім важливих виставок, тут пропонують відвідувачам кінофільми, лекції, конференції, концерти тощо. Але серед важливого та особливо цінного — освітні програми, майстер-класи та курси. Десятки років поспіль співробітники та волонтери — музейні майстерні народної творчості — вчать усіх охочих традиційних українських ремесел: писанкарства, вишивання, ткання гобеленів, традиційного хлібопечення та випікання короваїв, виготовлення герданів і різдвяних іграшок.

5-го травня 2018-го року я мала радість бути присутньою на практичному занятті з **випікання традиційних весільних хлібів**, де четверо неймовірно позитивних і світлих жінок навчали присутніх випікати весільні короваї, виготовляти традиційні прикраси для них, зокрема і барвисте весільне дерево. Організаторами цього чарівного дійства були членкині СУА Округу Нью Йорк: **Люба Волинець** і **Ляриса Зелик** з 64-го Відділу та **Богданна Слиж** і **Ольга Гной** з 83-го Відділу. Проте назвати цих жінок тільки «організаторами» було б замало. Бо, без сумніву, вони є берегинями українських традицій, які щиро, постійно підтримують і формують український культурний простір і присвятили цьому значну частину свого життя. У кожної з них — своя історія залучення до мистецтва випікання обрядової української випічки. І короваї, ними виготовлені, — то справжні витвори мистецтва, витончена «скульптура у тісті». Але всі вони славні тим, що попри труднощі, бережуть українські традиції та звичаї, трепетно ставляться до всього духовного, що отримали у спадок, удосконалюють і розвивають його. Про цих жінок можна багато писати, бо вони — справжні хранительки свого роду та сімейного затишку, навчають шанувати своїх предків і їхні традиції, беруть на себе відповідальність за збереження генетичної пам'яті поколінь. І кожна з них заслуговує окремого допису.

Також не можна обійти теплим словом Ярославу Стасюк, колишню активну членку 64-го Відділу СУА, 95-літню союзанку, яку організатори курсів поправу вважають головною «коровайницею». Бо саме від неї вони отримали свої знання, а з ними — любов і захопленість цією ділянкою народного мистецтва. П. Ярослава не тільки навчала інших виготовляти весільні короваї, але й заохочувала вкладати в них частинку душі, дбати про красу та гармонійність і пам'ятати про значення символів в українській традиційній випічці. Вона любила цю справу сама та навчала своїх учнів бачити позитивне у результатах своєї праці навіть тоді, коли випічка не зовсім вдавалася — перепечене або недопечене тісто її теплі слова перетворювали у випічку з «цікавими світло-темними тінями». Спочатку Славця (так мило називали її учениці), а потім і продовжувачі її справи, ставали «менторами та дорадницями» для тих, хто з року в рік приходив за таємницями українського пекарства. І вже понад 10 років пп. Л. Зелик, Л. Волинець, Б. Слиж та О. Гной, володіючи великими знаннями та маючи неабияку терпеливість, з неймовірним душевним натхненням передають іншим таємниці творення української весільної випічки. І в кожному їхньому слові, у кожній дії проглядається бажання затримати у тісті та інших весільних атрибутах традиції, що плекалися українцями упродовж століть і передавалися з роду в рід. Мабуть, саме тому вони близько 35 років проводять також і курси Великодньої та Різдвяної випічки. А ще захоплюються та навчають інших вишивання, писанкарства та інших українських мистецтв. І не обмежують себе у планах на майбутнє, бо є охочі навчатися випічки тортів і приготування вареників.

Перед тим, як учасники майстер-класу зайняли місця за задалегідь підготовленими для роботи столами, Л. Зелик показала їм власноруч виготовлені короваї (які, як з'ясувалося потім, зберігає в морозильній камері) та розповіла про призначення кожного з них. Тут були маленькі коровайки, які молоді віддавали запрошеним на весілля, хліб із сіллю, яким батьки вітали наречених, основний весільний коровай, увінчаний барвінком і прикрашений червоною калиною. До калини у п. Лярисі особливе ставлення: вирощує її у власному саду та любить настільки, що заповіла, аби в

останній путь її провели з пучком калини в руках.

Присутнім видали необхідний інструмент, брошурку з переписами, малюнками та загальними інструкціями і заздалегідь приготовлене тісто. Заняття відвідують як україномовні, так і англomовні панянки, і останніх, зазвичай, більше. Господині розповіли, що приходять цілі родини, мами з дочками, сестри, бабусі з онучками, а також наречені. Одного разу з Пенсильванії приїхали батько з трьома дочками. Вони, нащадки перших українських імігрантів, захотіли повернути українську весільну традицію і зробити коровай на весілля четвертої дочки, як несподіванку. І це їм вдалося, хоч і не з першого разу — довелося три рази перепікати коровай. О. Гной пригадала випадки, коли виготовлені майстринями короваї «подорожували». Так, п. Л. Волинець доводилося з ними літати над Америкою (у ті часи правилами перевезень це не заборонялося). А п. Л. Зелік возила в Україну прикраси, які були використані для оздоблення спільного українсько-діяспорного короваю!

Кожен з учнів, присутніх на цьому занятті, також мав свою мотивацію та плани. Хтось дізнався про курси з інтернету, а комусь розповіли про них знайомі. Була тут мати з донькою, що збирається заміж. Також уважно дослухалися до порад і переймали досвід мати й хрещена мати, які задумали доньці-похресниці зробити на весілля приємну несподіванку. Одна з наймолодших учасниць прийшла на курси на прохання сестри, яка хоче мати на своєму весіллі коровай, спечений в українських традиціях.

Відкрила заняття та була господинею теоретичної його частини Люба Волинець. Вона коротко розповіла про українську обрядову випічку, зокрема і короваї, з якими в українців пов'язано багато обрядів. Серед них і пісні (бо слово має чудодійну силу), і рухи та жести (вони підсилюють дію слова). Усе це мало додавати випічці магічної сили, а людям, що його споживали, приносити добро та радість.

Обрядову українську випічку поділяють на дві групи. Перша група пов'язана з народним календарем і працею в полі: Великдень, Різдво, вигін худоби на випас навесні, орання, обжинки тощо. До другої групи належить випічка, пов'язана з побутом: народження дитини, весілля, поминки та ін. До першої групи відносять калачі та книші, що, зазвичай, випікаються до свята Корочуна та до Коляди. Випікання пташок з тіста ознаменувє ранню

весну. Хрести, випечені з тіста, були благословенням Божим на урожай.

Весільна випічка, приготуванню якої приділили увагу на цьому занятті, належить до другої групи обрядової випічки. Про її особливості п. Люба розповідала найбільше. Бо ж весілля торкається найтонших матерій життя, і тому все, що з ним пов'язане, є важливим. Від цієї обізнаної та ерудованої господині присутні дізналися про велику кількість магічних ритуалів, що описані та оспівані у піснях і поєднують молодих на довге й щасливе життя. Так, коровай на весіллі є атрибутом, що символізує майбутній достаток і добробут сім'ї. Найчастіше коровай бгають (місяць) коровайниці. Це особливі добропорядні, статечні, авторитетні жінки, що мають «легку руку» та щасливо живуть у шлюбі. Для замісу короваю брали воду, набрану до сходу сонця з семи криниць, борошно, змелене в семи млинах, яйця від семи курей... І, як жартівливо зауважила п. Люба у цей момент своєї розповіді, коровайниця має проживати на вулиці з номером сім, як це робить Ляриса Зелік.

У багатьох місцевостях обряд підготовки тіста, випікання, прикрашання короваю ретельно продуманий і регламентований: коли, де та якою водою мити руки, коли місити, як формувати цей святий хліб. Усе ов'яне чарами духовності й таємничості. Бо ж це не звичайна хлібина, — це жива субстанція, яка все бачить, відчуває, пам'ятає та віщує гарне життя подружній парі у майбутньому. Тому коровай слід особливо пильнувати й усіяло задобрювати.

Випікання короваїв оспівано в багатьох піснях-приповідках: печуть його в печі, у якої «золоті плечі, срібляні крила, щоб коровай гнітила» — «щоб він удався, срібним обручем обклався, золотими шишечками заслався» та щоб був «красний, як на небі місяць ясний». Недарма ж у народі кажуть, що «Бог коровай місить», «Пречиста світить», а «янголи воду носять».

Практичну частину заняття майстерно провела Богданна Слиж — основна коровайниця. Варто зауважити, що розподіл обов'язків серед жінок-інструкторів був достатньо умовним і що цей колектив злагоджений і спрацьований. Бо кожна з них — за потребою (чи за внутрішнім покликом) долучалася до магічного дійства з випікання короваю — допомагали, радили. І було зрозуміло, що ці жінки взаємозамінні, що для кожної випікання короваю є природною та майстерно відточеною справою. Тому ті, хто прийшов на заняття, не були обділеними увагою: отримали чіткі, ілюстровані діями,

Весільний коровай з колекції Л. Зелік.

Л. Волинець під час теоретичної частини заняття.

Маленькі коровайки, якими наречена запрошувала на весілля. З колекції Л. Зелік.

Оздоблення до короваю, виготовлені учасниками заняття.

Учасники майстер-класу з випікання короваю з наставницями Л. Волинець (перша зліва, другий ряд), Б. Слиж (п'ята, другий ряд), Л. Зелік (перша справа, другий ряд), О. Гной (перша справа, перший ряд)

пояснення та відповіді на всі їхні запитання. Учні відчували, як не легко не тільки виробляти з тіста що-небудь, але й навіть розкачувати його чи то у смужечку, чи в кружечки! Як не дивно, але перша маленька пташечка для прикрашання короваю появилася у наймолодшій з учасниць. А вже потім у всіх столи зарясніли «пташиними базарами», вимощеними в рядочок шишками, колосками, трояндами, які згодом зайняли місце на таці та були відправлені в піч.

На той час вже поспіло дріжджове тісто, що призначалося для короваю. Його п. Богданна Слиж приготувала заздалегідь. Тісто вийшло м'яким, духмяним і пружним — воно слухняно піддавалося, найперше, вмілим рукам п. Богданни та п. Ляиси, а вже потім — старанним її

ученицям. І перетворювалося в пухкі кульки, плетені кіски та маленькі пташки й квіточки, що заповнювали горнятка, заздалегідь приготовлені О. Гной. Це жінка з добрими очима, чутливим серцем, веселою вдачею та вмілими руками. Вона добре знає свою справу та кожної хвилини була готова допомогти, підтримати, а то й замінити коровайницю. П. Ольга постійно повторювала: «Я тільки помічниця» і, володіючи магією зачаровування людей, дарувала присутнім гарний настрій.

Не тільки для «повноти картини», але заради підкреслення важливості заходу та ставлення керівництва до всього того, що відбувається в музеї, слід зауважити, що Марія Шуст, директор Українського Музею, зустріла нас на вході перед початком заняття, подбала, аби кожен учасник мав брошуру з переписами короваїв, а також з захопленням стежила за діями учасників і фотографувала їхні захоплені обличчя й вироби з тіста, що невдовзі перетворилися на весільно-коровайні шедеври.

Після закінчення заняття учасники ще довго спілкувалися з господинями: розпитували їх як про секрети отримання гарного дріжджового тіста, так і про крамнички, де можна придбати необхідні складники та засоби для випікання.

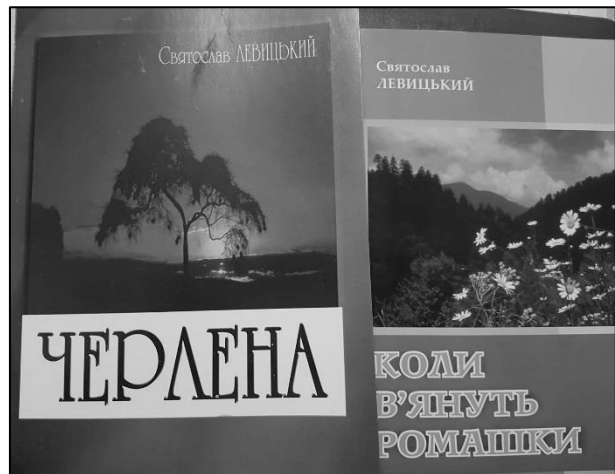
Нова, особлива хвиля збудження з'явилася тоді, коли з печі почали діставати короваї, власноруч виготовлені учасниками заняття. І дарма, що деякі пташечки «вилетіли» з горнятка, а чиясь кіска перекосилася, чи трояндове мереживо злилося з шишкою... Головне, що кожен отримав власноруч виготовлений, духмяний, із золотою скоринкою весільний коровай!

Кожен учасник заняття, і я разом з ними, усвідомили, що випікання короваю — то справжнє мистецтво. На закінчення ми подякували вчителям, що навчали нас бачити, розуміти й любити весільну випічку та берети народні традиції, побажали їм і надалі передавати іншим свій талант і вміння.

Я ж наступного року у травні обов'язково приведу на курси традиційної української випічки своїх онуків. І читачів запрошуюю зробити так само. Бо переконана, їм буде чого навчитися у цих щирих українських жінок. Найперше — любові до України та всього українського, а також вміння любити людей і свою справу.

Лариса Тополя, Нью Йорк.

Привітання з Днем батька

Хочу привітати дуже дорогу для мене людину — Святослава-Йосафата Левицького — з Днем батька. Напевно, це свято для мене є вагомішим, ніж День твого народження, тату, бо я дуже пишаюся бути твоєю дочкою. Пишаюся, що твій життєвий шлях — це мій дороговказ у житті, правила, за якими я живу, обираю друзів і роботу. Ми з братом Ігорем, п'ятеро внуків (серед яких є також Святослав) і двоє правнуків дякуємо, що стільки багато життєвої мудрості, стійкості і патріотизму ти вклав у наші серця. Дякуємо тобі за виховання, любов і підтримку. Бажаємо Божої ласки, міцного здоров'я і довгих років сімейного життя у любові та злагоді! З днем батька!

Маріанна Онуфрик, керівниця Національного офісу з деінституціалізації при Уповноваженому Президента України з прав дитини (проект EDGE, Канада).

THOSE DREADED ALLERGIES

by Ihor Magun, M.D., FACP

The notorious old-fashioned expression for allergies was “hay fever.” We now know that most allergies have nothing at all to do with hay and certainly nothing to do with fever. At the same time, allergies produce many symptoms that can be quite annoying and bothersome.

The basic definition of an allergy can be summarized as an inflammatory condition of the nasal passages that is characterized by some form of obstruction of the nasal passages associated with nasal drainage, sneezing, itching, tearing and ocular irritation. Not all individuals will suffer from all of these manifestations but most allergy sufferers will experience one or more in varying degrees.

Seasonal allergies are the most common allergies and are caused by exposure to pollens. In most parts of the country, blossoming trees are the main source of allergens in the spring. Oak and maple are the most common allergens. Next are grass in the summer and ragweed in the fall; mold allergies, which can emerge at any time of the year; and perennial allergies (allergies that can provoke symptoms year round and are mostly due to contact with house dust and animal dander).

Allergies have a genetic predisposition; symptoms arise when this predisposition is coupled with airborne environmental exposure. It is possible to “outgrow” this allergic state; children who experience allergic reactions may not manifest any allergies as adults. On the other hand, it is also possible to develop allergy-related symptoms in adulthood.

The pathophysiology of how these symptoms develop are as follows: pollen and other allergens on the nasal mucosa of affected individuals trigger cells called mast cells that release mediators which produce swelling, redness and excessive mucus (fluid) in the nose and eyes. This inflammation allows allergens to penetrate deeper into tissue and prolongs annoying symptoms. When the allergen count decreases or is eliminated, the inflammation declines and the affected organs eventually return to a normal state. Avoiding exposure to the offending agents is helpful but can be challenging for one obvious reason: allergy sufferers cannot literally walk around in a bubble. On the other hand, it is easy to keep windows closed, especially in the bedroom.

Diagnosis of allergies is quite straightforward. An accurate history of symptoms correlates with the predominant type of plant (or other allergy-inducing agents) in a given locale, coupled

with the classic symptoms listed above. Physical examination usually reveals boggy and red nasal mucosa, associated with an itching nose or eyes or both. It is important to note the distinction between colds and allergies: allergy symptoms occur slowly over the course of several days whereas cold symptoms appear quickly, generally over the course of a single day. Allergies (for the most part) produce no fever or body aches. Some “aches” are possible, but these occur when symptoms are not medically controlled and often prevent good sleep at night. With allergies we become tired not from the condition itself but because of inadequate rest.

There is no need for any specific immunologic testing for allergies, but such tests are available. An allergist can perform skin testing or blood tests. A Radioallergosorbent test (RAST) can also be helpful, particularly in cases where a food allergy component is suspected. Most allergy tests can be done with a simple blood test, and most are covered by insurance plans.

Getting relief from allergy symptoms has become easier because the number of medications and choices has greatly expanded in the past several years. Many allergy medications are now available in prescription strength over the counter (OTC) brands. Allegra, Claritin and Zyrtec are very popular with allergy sufferers. The benefit is once a day dosage, generic availability, relatively low cost, minimal side effects, and effectiveness. These brands are available in combination with a decongestant component, a drying agent that is useful for people experiencing significant nasal discharge. The combination medication must be requested at the pharmacy counter but does not require a prescription.

Topical nasal sprays are also an option. Topical vasoconstrictors, marketed as Afrin, should be used sparingly due to “rebound” congestion (simply translated, this means that after several days, inflammation is increased, not decreased.) This type of medication should only be used when your nose is literally “running.” Another option is topical steroids, which have now become available over the counter. They are quite effective, do not cause rebound, and are well tolerated. They are somewhat expensive but well worth the cost. Desensitization/hyposensitization therapy with an immunologist is also an option for certain individuals who do not respond to the suggested medicinal treatments.

«Діти – це наш дорогий скарб, це наша надія, це – Молода Україна»

Олена Пчілка

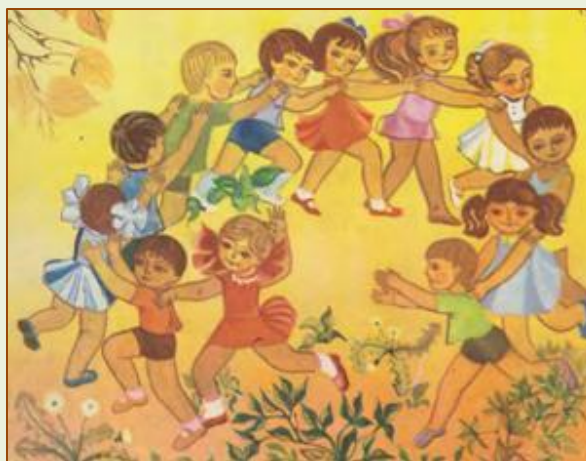
Надворі літо, а, отже, пора для гарного та корисного відпочинку. А де відпочинок – там і забави-ігри. Влітку вони мають бути особливо рухливими, аби ви швидше росли та розвивалися.

Українці мають багато цікавих рухливих ігор. У більшість з них гарно погратися, коли ви гуляєте разом з друзями.

Пропонуємо кілька цікавих ігор-забав, що описані в збірці українських народних ігор «Гуси, гуси, додому», яку видаło видавництво «Веселка» (1966). Малюнки-підказки до забав виконав Альфред Львов.

ХВІСТ-ГОЛОВА

Станьте один за одним і покладіть руки на плечі тому, хто стоїть попереду. Перший з ряду – то «Голова», останній – «Хвіст». Голова весь час намагається вхопитись за Хвоста. Якщо впіймає, то Хвіст стає Головою і гра починається спочатку. Тільки пильнуйте, щоб не розірвати ряд!

СІРИЙ ВОВК

А ця гра для тих, хто має прудкі ноги. Бо в ній треба тікати від сірого вовка! Звичайно, не від справжнього сірого вовка, але все-таки попастися йому не хочеться.

Отже, когось одного виберіть за сірого вовка. Він сідає на пеньочку (стілечку, табуретці) й сидить, зіщулившись і підперши рукою щоку. Ось, мовляв, який я бідний та сумирний!...

Звичайно, усі, хто такий сум вовка бачить, підходять до нього ближче, а потім зовсім близьенько, нахилиються і вдають, ніби рвуть з дерева горішки. Та ще й приспівують:

*І рву, і рву горішечки,
Не боюсь вовка й трішечки!*

І махають на вовка руками, наче кидають оті зірвані горішечки. Оцього вже вовк не витримує. Він підхоплюється на ноги – і навздогінці! Ганяється, поки когось ушймає – той і буде далі за сірого вовка! І гра продовжується.

ГУСИ, ГУСИ, ДОДОМУ!

Не думайте, що ці гуси були дуже боязливими, бо тікали від вовка. Вони ж були ще невеличкі гуси, майже гусенята, а вовк той, звісно, і страшний, і здоровенний. Тому вони й мусили бігти, та ще й біля вовка — не в полі ж їм ночувати залишатися!? Ото ж ці гуси не є страхополохами, як хтось би міг подумати. І ноги вони такі прудкі мали, що й вовкові заздрісно стало. А вам, напевно, захотілося почати в цих гусей гратися...

Отже, двоє з вас візьміть довгу лозину і міряйтеся — беріть по черзі лозину руками від одного кінця до іншого. Чия рука буде зверху — той буде за матір гусям, а чия знизу — той вовка гратиме. Мати виряджає гусей — усіх дітей — на пасовисько (з одного краю галявини на другий), і вони починають «пастися». Вовк стає між гусенятами та мамою. Тоді мати гукає:

- Гуси, гуси, додому!
- Чого? — озиваються гуси.
- Вовк за горою!
- Що він робить?
- Гуси скубе!
- Які?
- Сірі, білі, волохаті!
- Тікайте прудко до хати!

Тут усі гуси — хутчій тікати! А вовк — навперейми, аби когось упіймати. Та довгенько йому доводиться побігати, поки зловить якесь гусеня! А якщо вже когось зловить, то відводить його вбік, а сам кидається за іншими. Як усіх переловить, або вже дуже втомиться, тоді вибирають іншого вовка та матір і граються далі.

Своєрідним вступом до багатьох ігор є **лічилки** – мініатюрні вірші з чітким ритмом, що допомагають розподілити ролі учасників гри. Виконуються лічилки, як правило, речитативом.

Раз, два, три!
Раз, два, три!
Біжимо ми, як вітри,
А жмурити будеш ти!

Летів рій бджілок
Зі ста лічилок.
Зійшлися діти,

давай лічити,
Бо кожна бджілка,
немов лічилка:
кого укусить –
жмурити мусить!

Тікав заєць через міст.
Довгі вуха, куций хвіст,
А ти далі не тікай,

рахувати починай,
раз, два, три — вийди ти!

Ходила квочка біля
кілочка,
Водила діток-одноліток.
Дзень, бом, брязь,
Хто виходить на цей раз?

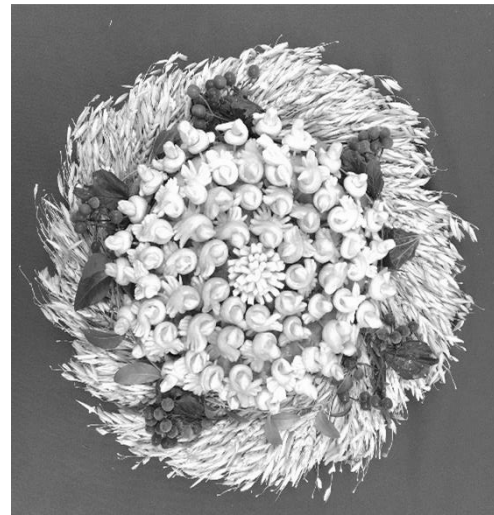
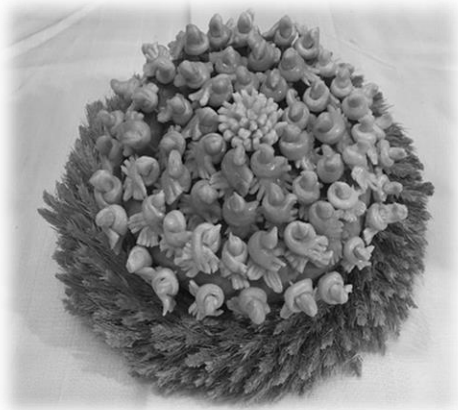
KOROVAI RECIPE

Ingredients

1½ cups milk
½ lb. unsalted butter
1½ cups sugar
1 cup warm water
4 tsps. sugar
4 envelopes dry yeast
7 egg yolks
2 tsps. salt
zest from 1 lemon
1 tsp. vanilla
2–3 tsps. rum (optional)
8–9 cups flour

Instructions

Heat milk, butter and sugar until hot. Set aside to cool. Mix warm water, yeast and sugar. Let stand until bubbly. Beat egg yolks until light, pale and thick. Mix all of the above together and slowly begin adding the flour and the rest of the ingredients. When all the flour is incorporated, knead the dough for about 20 minutes until it is smooth, elastic and does not stick to your hand. Place kneaded dough in bowl, cover and keep in a warm spot until it doubles in size.

When ready, begin the shaping procedure: Divide dough evenly into three pieces. Take two pieces and shape into a smooth round loaf. Place in a well-buttered round baking pan about 9 inches in diameter and 4 to 5 inches deep. Flatten the top, cover and set aside to rise. Meanwhile take the third portion of the dough and start shaping the korovai decorations. Make two finger size ropes long enough to fit around the korovai and twist them together. Shape a few birds, rosettes-shyshky and swirls. Brush the korovai with a slightly beaten egg white and arrange the decorations atop dough in the pan. Brush with egg yolk diluted with one tablespoon of cold water.

Bake in a preheated oven (350-375 degrees F) for 20 minutes and then at 325F for an additional 40 to 50 minutes, until korovai is evenly browned and thoroughly baked. Take the pan out of the oven and keep the korovai in the pan for 15 minutes. Carefully take the korovai out of the pan and allow to cool completely on a cloth-covered board.

– Larysa Zielyk

ГУМОР/HUMOR

My mother taught me to be prepared.

Make sure you wear clean underwear, in case you're in an accident.

Мама мене навчила завжди бути підготовленою.

Завжди май на собі чисту білизну на випадок, коли щось станеться.

My father taught me about my roots.

Shut that door behind you. Do you think you were born in a barn?

Тато мене навчив про родинне коріння.

Закрий двері за собою. Чи ти думаєш, що народилась у стайні?

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА

Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ліда Яхницька – 1-ша заступниця голови
Христина Бойко – 2-га заступниця голови для справ організаційних
Надя Нинка – 3-тя заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Бучковська – протоколярна секретарка
– скарбник
Віра Кушнір – фінансова секретарка
Марія Андрійович – вільна членка
Валентина Табака – вільна членка

РЕФЕРЕНТУРИ

Ока Грицак – суспільної опіки
Анна Кравчук – стипендій
Людмила Грабовська – у справах культури
Оксана Лодзюк – соціальних засобів
– комунікації
Таня Бедрус – виховна
Наталія Павленко – мистецтва і музею
Ольга Дроздович – архівар

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Віра Андрушків – Дітройт
Галина Генгало – Філадельфія
Галина Романишин – Нью Йорк
Маріянна Лівша – Нью Джерзі
Доля Кріслата – Огайо
Любомира Калін – Чикаго
Христина Мельник – Нова Англія
Марія Кейд – Центральний Нью Йорк
Ольга Сперкач – зв'язкові віддалених
Відділів
Іванка Олесницька – зв'язкова вільних членок

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Рома Шуган – голова
Рената Заяць – членка
Ірина Легун – членка
Ірена Рішко – заступниця членки
Орися Зінич – заступниця членки
Оксана Скипакевич Ксенос – парламентарист
Лариса Тополя – україномовний редактор журналу “Наше Життя”
Тамара Стадниченко – англомовний редактор

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj

Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Lydia Jachnycky – 1st Vice President
Christine Boyko – 2nd VP – Membership
Nadia Nynka – 3rd VP – Public Relations
Iryna Buczkowski – Recording Secretary
Vera N. Kushnir – Financial Secretary
Maria Andriyovych – Officer at Large
Valentyna Tabaka – Officer at Large

Oksana Skypakewych – Parliamentarian
Xenos

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Vera Andrushkiw – Detroit
Halyna Henhalo – Philadelphia
Halyna Romanyszyn – New York City
Marianna Livcha – New Jersey
Dozia Krislaty – Ohio
Lubomyra Kalin – Chicago
Christine Melnyk – New England
Maria Cade – New York Central
Olha Sperkacz, Olya Czerkas – Co-Liaisons for Branches-at-Large
Ivanka Olesnycky – Liaison for Members-at-Large

STANDING COMMITTEES

Oka Hrycak – Social Welfare Chair
Anna Krawczuk – Scholarship Chair
Ludmyla Hrabovsky – Cultural Affairs Chair
Oksana Lodziuk – Social Media
Tetyana Bedrus – Education Chair
Natalie Pawlenko – Arts and Museum Chair
Olya Drozdowycz – Archives Chair

AUDITING COMMITTEE

Roma Shuhan – Chair
Renata Zajac – Member
Iryna Legoun – Member
Irene (Tetiana) Rishko – Alternate Member
Irena (Orysia) Zynycz – Alternate Member
Larysa Topolya – Ukrainian-language editor of *Our Life*
Tamara S. Cornelison – English-language editor

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /

CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM

171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024

Phone / Fax: 732-441-9530

E-mail: nazustrich@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003

(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947

E-mail: info@ukrainianmuseum.org

Website: www.ukrainianmuseum.org

**Одяг молодої дворянки,
Україна, XII ст.
(Марта Навроцька-Торіеллі).
З колекції
«Історичний одяг українки».**

Як бачимо, молоді дівчата у княжі часи красою і повагою строю мало відрізнялися від двірських дам. Як і в попередніх строях, та ж сама сорочка-туніка з нарукавниками. Дальматика – довга, що надає поважного вигляду. Круглий виріз довкола шиї обшитий бортою, на зразок коміра. Передом спадає «оракій», прикрашений напівкоштовним камінням. На рукавах – медальйони. Голова вкрита довгою білою хусткою.

**Garment of a young
Ukrainian noblewoman,
12th century.**

The attire of young girls of this era was similar to that worn by their elders. As in previous garments in this series, there was a tunic with cuffs at the wrists. The long dalmatic added a distinctive feature underscoring the importance of the wearer. The dress is cut high around the neck and adorned with a broad border resembling a collar. A sash decorated with semiprecious stones adorns the front of the garment; medallions enhance the sleeves. A long white scarf covers the head. The ensemble includes soft slippers.

Modeled by *Marta Nawrocky-Torielli*.